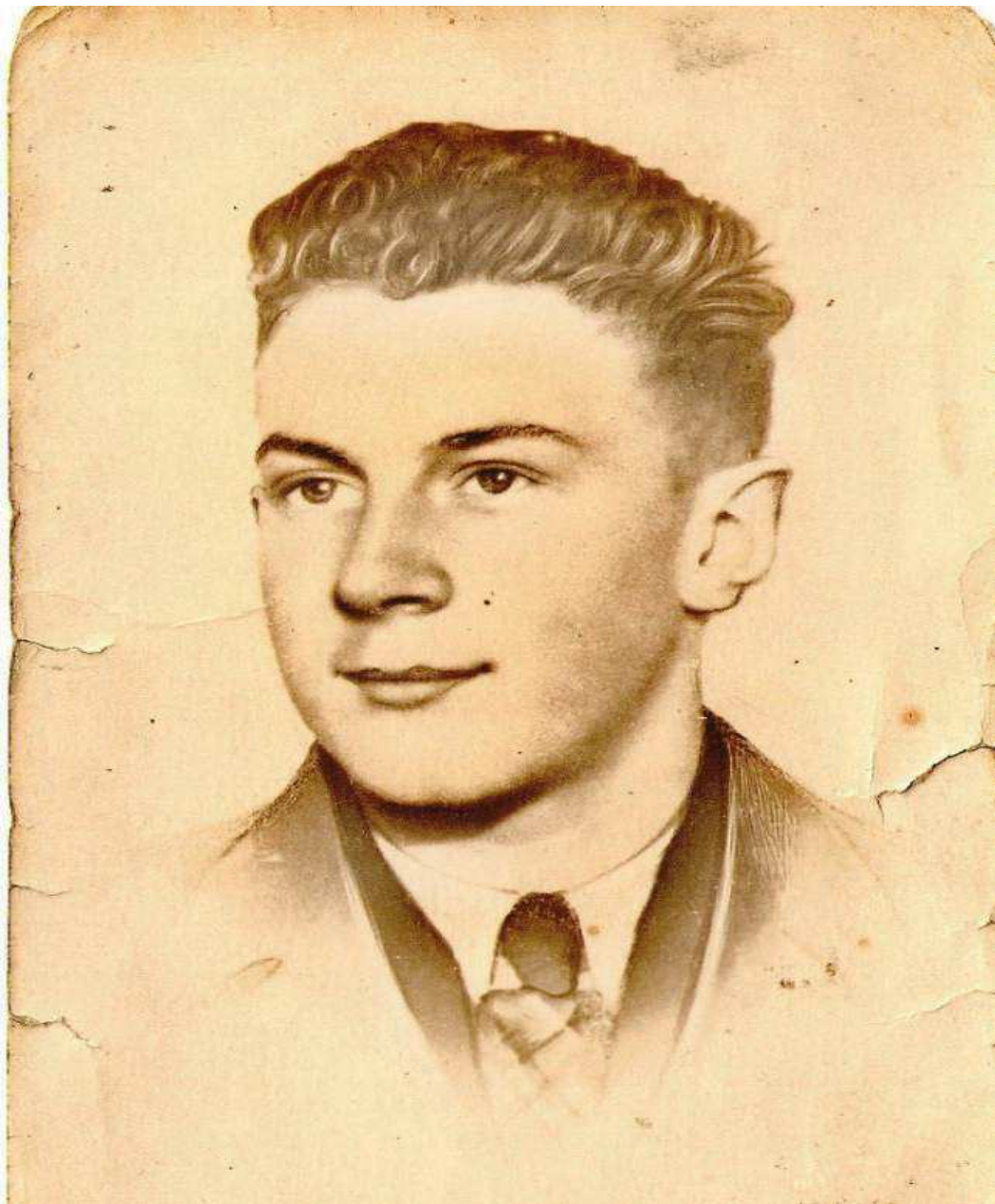

OOM WIM VAN DER LINDE, 14 juli 1924 - 9 dec. 1944

Uitgezocht door : Annemieke van der Linde
Auteursrechten : Annemieke van der Linde

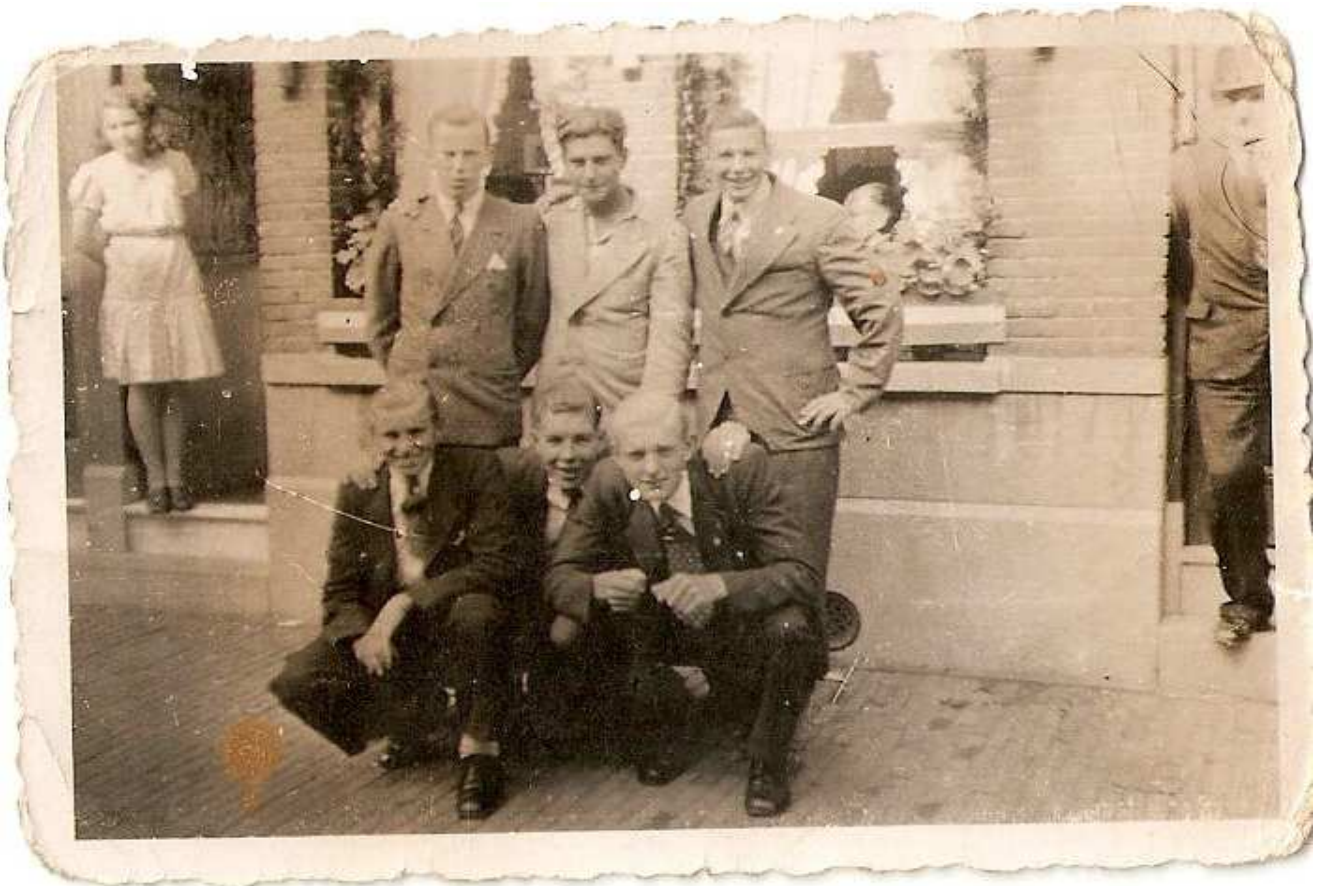
Zijn laatste jeugdijaren:

In 1940 behaalde oom Wim zijn MULO-diploma.
Daarna ging hij bij Stork werken.
Hij verloofde zich in 1943 met Annie Groen.
Annie vertelde dat oom Wim bij hun verloving in 1943 nog steeds bij Stork werkte.
Hij haalde dan, na zijn werk, in een winkel in het havenkwartier altijd zure bommen voor zijn verloofde omdat ze daar zo dol op was....!

Wonen in de Nozemanstraat betekende: wonen in een straat waar alle burens met elkaar omgingen
Zo waren de buurjongens van hun leeftijd allemaal vrienden van oom Wim, mijn vader Dick en oom Lex.

**Nozemanstraat
Rotterdam**

***bovenste rij: Cor Brand, Wim Vermijn, Aad van Baarle, (opa?)
onderste rij: Dick Spijker, ??, mijn vader Dick***

**1942: oom Wim (r.) met twee vrienden
Aad van Baarle (l.) en Wim Vermijn (m.).**

Schalkhaar.

Toen Stork (in 1943?) uit Rotterdam zou gaan vertrekken, besloot oom Wim om, net als zijn vader, mijn opa Rotterdam, bij de politie te gaan. Hij werd ingedeeld bij het Politie Opleidings Bataljon in Schalkhaar. Op 19 juli 1943 is hij aan zijn politieopleiding begonnen.

Schalkhaar: Oom Wim staat 4e van links op de bovenste rij.

Samen met nog 4 mannen uit Rotterdam, zijn vrienden Sjors (George) Zijderveld, Jan Treffers, Peet ? en Joop van Dee, vertrok oom Wim naar Schalkhaar.

Elke zondag pakten hun vriendinnen vanuit Rotterdam de trein om hen daar te bezoeken.

Annie heeft nog goede herinneringen aan het plezier wat ze toen hebben gehad!

Politiedossier:

DOSSIER

Inhoudsopgave van het dossier:

Kldno.

Stbno. _____

Naam van der Linde
 Voornamen Willem
 Plaats en datum van geboorte Rotterdam 14 Juli 1924
 Aangesteld tot Andersachmeester 18 Aug 44
 Bevorderd _____
 Oplagen Overleden 9-12-44 in concentratiekamp Mauthausen

JAAR-TAL	I NUMMER	KORTE INHOUD	OPGELEGD BIJ
1945	75	Afd. in gang van 18-9-44 door Duitsche Pol. Bataljon van subd. met overgenomen	dossier
	1019	Inlichtingen	"
	2398	Proces. st. overleden	"
1953	1158	6 billogs of armstichting, Ben Vlaay versocht inlichtingen	"

Bakkerij, Korte 1122-9-40-700

X

Naam: van der Linde
 Voornamen: Willem
 Rang: Politie Aspirant Ged./Gepl.
 Geboren te Rotterdam den 14 Juli 1924
 Godsdienst: Ned. Herv.
 Particulier adres: Nazimeuis 22^B Rotterdam
 Overleden te _____ den _____

POLITIE-OPLEIDINGS-BATALJON

IN DIENST GETREDEN den 19 Juli 1943
 als Politie Aspirant bij beschikk.

Bevordert den:	tot	bij beschikk.
<u>1 Februari 1944</u>	<u>Wintervakantie</u>	

On/gehuwd met _____ den _____
 Geboren te _____ den _____
 Het huwelijk ontbonden den _____
 getrouwd met _____ den _____
 Weduwnaar _____ den _____

Overgeplaatst bij	den	bij beschikk.	Woonplaats
<u>3 Lindelaan</u>	<u>21-6-44</u>		

KINDEREN uit VOORMELD(E) HUWELIJK(EN) GEBOREN

Voornamen	Geboren te	den	Overleden

OP DE CANDIDATENLIJST GEPLAATST VOOR:

Rang	Datum	Beschikk.

Stamboeknummer:

BIJZONDERE AANTEKENINGEN:

Lengte: 1.88 m.
 Bij P.O.B.: 19 Juli 1942
 Bij P.O.S.: _____
 Kleedingnummer _____
 Gasmasker nr.: _____
 Wapennummer: _____
 Maat hoofddeksel: 50
 Maat schoenen: 46
 Persoonsbewijs nr.: R. 29/303992

Straflijslijst ^{wel}/_{niet} in dossier aanwezig.Beoordeelingslijst ^{wel}/_{niet} in dossier aanwezig.

Stamboeknummer:

BIJZONDERE AANTEKENINGEN:

DE DIENSTTIJD IS GEËINDIGD DOOR:

Verslag van (be-)vordering en beoordelingcijfers.

STANDPLAATS	RANG	DATUM VAN INGAANG	BESCHIKKING	(OM) OORUWD	VOOR JAARW. VERB. TELL. DIENTIJD OP	BATEN VAN IN VAN DEN		
						JAARWEDDE	Toel. geh.	Pens. Toelage

STAAT VAN DIENST

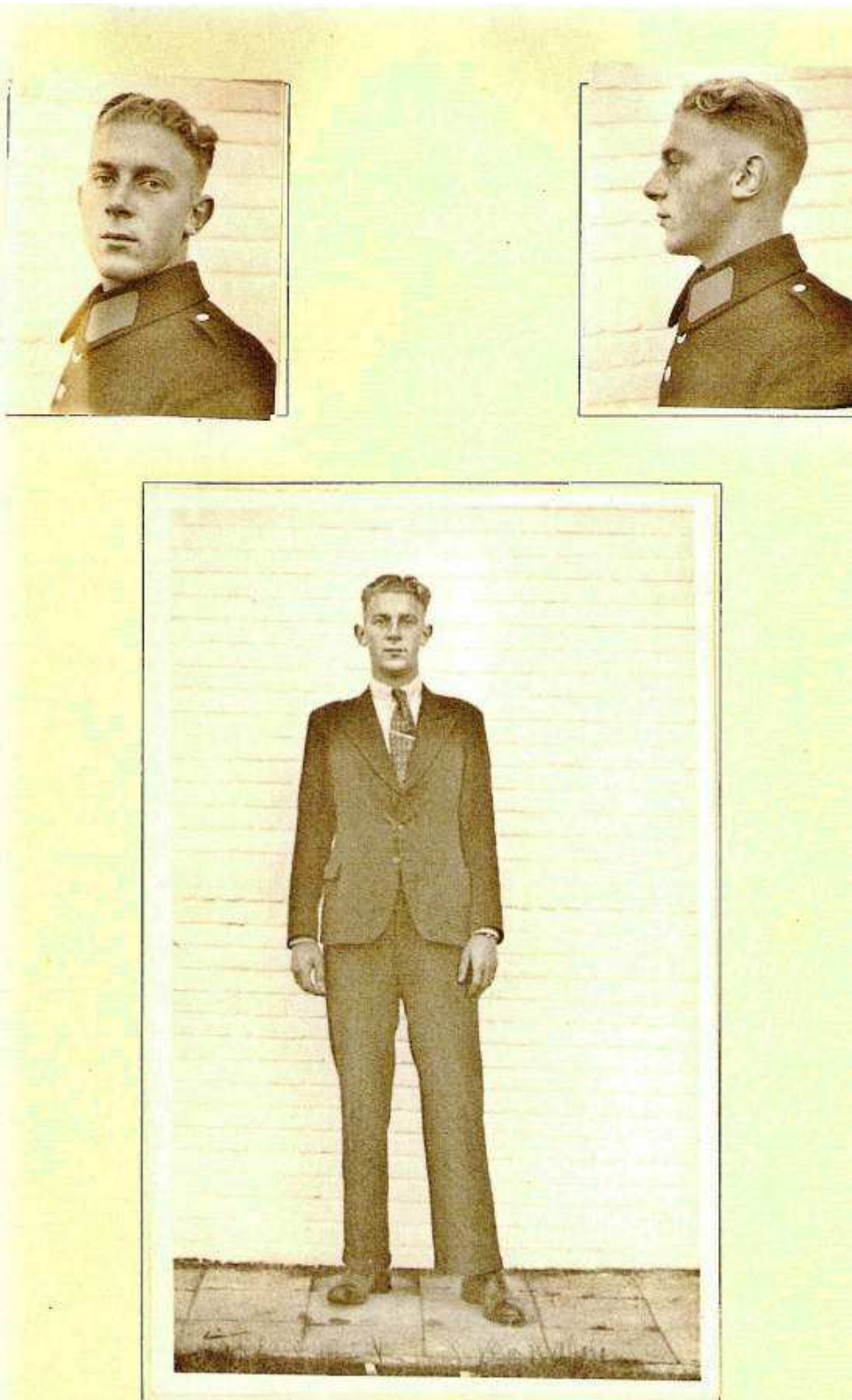
Opgeplaatst als politie aspirant bij het Politie-Opleidings-Bataljon den: 19 Juli 1943.

Ausweis, nijfskilling arb. inricht., 11. 4. 43 '06. Afgemaakt door f.w. w.v. e.m. Dommars. ingericht 2. 9. 1943 onder den w.n. 2. 9. 43. Besluit van Opleidingscommissie, class. 1. 1. 43. Ingericht op het Koninklijke Politiebureau, den 1. 1. 1944.

P.d. legitimatiebewijs N: 44, 24038 ingericht 19 Juli 1944

No.	Soort	Miltair		Vorming	Nederl.	Duitsch	Hogering Bekwaam	Strafrecht	Strafvord.	Verkeerswetten
		ex.	o.o.							
<i>Wern. get.</i>										
<i>Langzaam</i>	5	5	4		7	6	6	6	5	6
<i>Langzaam</i>					9			7	7	6
<i>Snijd. wet</i>					9	6	6	5	7	8
<i>Snijd. wet</i>	5	5			9	6	6	6	6	6
<i>Snijd. wet</i>	10	15			24	12	12	12	12	12

K 734

Oom Wim in uniform en burgertenuue, 1943

Politie Bataljon Eindhoven.

Op 21 februari 1944 werd oom Wim als onderwachtmeester overgeplaatst naar het Politie Bataljon Eindhoven, welke gelegerd was in de Willem II-kazerne in Tilburg.

Men werd tot onderwachtmeester bevorderd als men de opleiding had afgesloten. Dit had niets te maken met trouw zweren op de Duitsers, want dat werd alleen gedaan door de SS'ers en politiemannen die overstapten naar de Duitse politie. Het enige dat de politiemensen moesten invullen was de loyaliteitsverklaring.

Oom Wim samen met een collega

Volgens een aantal documenten zou oom Wim op 24 juni 1944 op Korvelplein 12 in Tilburg zijn gaan wonen.

Dit was een nonnenklooster van de Zusters van Barmhartigheid.

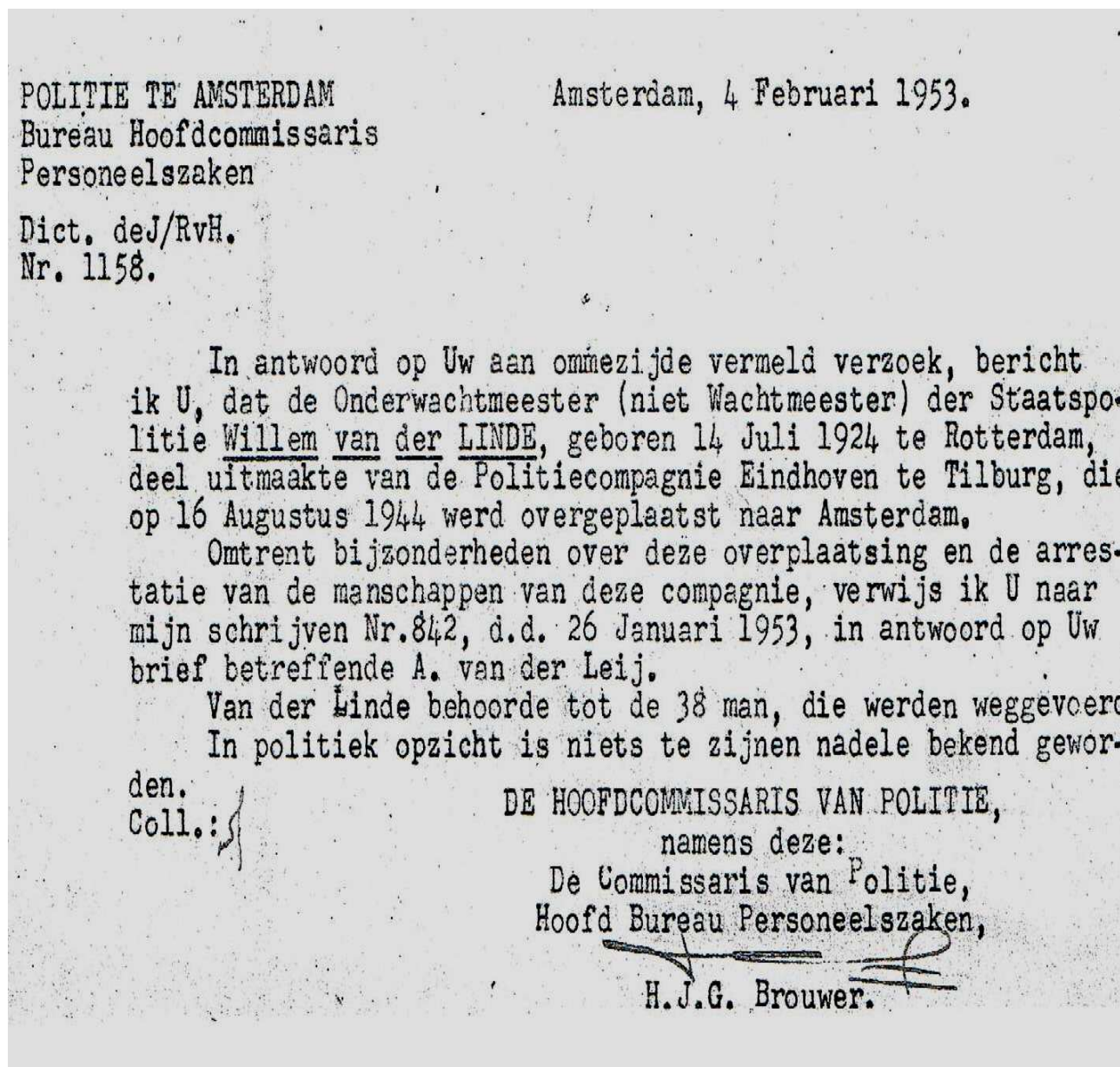
De Duitsers hadden een deel van het klooster in beslag genomen en daar een politiebureau in gemaakt.

Boven werden een aantal kamertjes ingericht als slaapkamers voor aspirant-agenten.

Annie Groen, oom Wims verloofde, is ervan overtuigd dat oom Wim nooit in Tilburg heeft gewoond, zij is daar nooit op bezoek geweest.

Ook mijn moeder geeft aan dat mijn vader daar nooit iets over heeft gezegd.

Volgens onderstaande brief maakte oom Wim deel uit van Politie Bataljon Eindhoven. Zij werden op 16 augustus naar Amsterdam overgeplaatst.

Het Politie Bataljon Eindhoven te Tilburg.

Er zijn tijdens de Tweede Wereldoorlog weinig organisaties in Nederland geweest, die zo zwaar onder Duitse druk zijn gebracht en zo zeer opzettelijk door de Duitsers met collaborateurs zijn geïnfilteerd, als de Nederlandse politie. Begrijpelijk was dit wel. Tenslotte was de politie de enige inheemse gewapende en geuniformeerde macht, waarvan de Duitsers het bestaan moesten accepteren. Vanaf het begin stelden de Duitsers de Nederlandse politie onder strikte controle van de Duitse Polizei en begonnen zij de organisatie en personeel ingrijpend te wijzigen. Het doel was niet alleen de Nederlandse politie tot een betrouwbaar werktuig in hun handen te maken, maar ook de politie in het complex van SS und Polizei in te voegen.

Deze nieuwe organisatie werd in het voorjaar van 1943 van kracht en was geheel op Duitse leest geschoeid. De politie in 8 grote steden werd staatspolitie onder leiding van een politiepresident. Middelgrote plaatsen hielden gemeentepolitie, maar als verlengstuk

van de organisatie der staatspolitie. Kleinere plaatsen werden door de marechaussee beveiligd.

In de 8 grote steden werden gesloten en gekazerneerde politiecompagnieën gelegd, die onmiddellijk aan de plaatselijke Duitse politie-eenheden ondergeschikt waren.

De Duitsers wensten een nieuwe generatie politiemensen te kweken, die in de Duitse nazi-sfeer opgeleid en dienovereenkomstig geïndoctrineerd waren.

Voor dit doel richtte men twee nieuwe opleidingscentra op: de Politie Officieren School te Apeldoorn en het Politie Opleidings Bataljon te Schalkhaar.

'Schalkhaar' werd berucht als het symbool van het nieuwe type van de onvaderlandslievende, nazi-achtige politieman, hetgeen niet altijd terecht was.

Veel jonge mannen zagen via het Opleidings Bataljon een kans om aan de Arbeitseinsatz te ontkomen.

De Duitsers accepteerden echter absoluut geen verzet in welke vorm dan ook van de nieuwe politieman. In 1943 bepaalde Rauter zelfs dat wanneer een politieman onderdook, zijn gezinsleden of naaste verwanten in het concentratiekamp Vught opgesloten zouden worden.

Naarmate de oorlog voortduurde werd de neiging van het politiepersoneel om zich aan de Duitse bevelen te onttrekken groter.

In april 1943 werd een Politie Compagnie in Eindhoven geformeerd. Deze gesloten eenheid, bestaande uit 132 voornamelijk jongere politiemensen, die hun opleiding hadden genoten in Schalkhaar, werd echter in juli 1943 in de Willem II kazerne te Tilburg gelegd.

In augustus 1943 dook de eerste onderwachtmeester van de PC al onder, later gevolgd door twee anderen. Een onderwachtmeester werd ontslagen omdat hij weigerde de Germaanse groet te brengen. Uiteindelijk werd hij overgebracht naar Duitsland.

Bron: Winkler Prins, Encyclopedie van de Tweede Wereldoorlog

D.M. de Jaeger, De houding van de Nederlandse Politie tijdens de Tweede Wereldoorlog in de grote steden van Brabant. (1999)

De volgende brief zou kunnen aangeven waarom Annie zo zeker weet dat oom Wim nooit in Tilburg heeft gewoond:

Ons kenmerk : A.-697 d.d. 28 Januari 1953.

Naar aanleiding van Uw aan ommezijde vermeld verzoek, heb ik de eer U te berichten, dat de hoofdagent van der Stap en de agent Tammer van mijn corps, die destijds ook bij de politiecompagnie Eindhoven, welke was gelegerd in het klooster hoek Korvelplein - Poelstraat alhier, gediend hebben, verklaren, dat zij Willem van der Linde bij dit corps niet gekend hebben.

Dit is echter verklaarbaar, omdat Van der Stap verklaart, dat hij reeds in het najaar van 1943 door de Duitsers is gearresteerd en weggevoerd. Tammer verklaart, dat hij in de zomer van 1944 reeds was ondergedoken.

Uit Uw schrijven blijkt, dat van der Linde pas op 20 Juni 1944 in Tilburg is gekomen. Voor zover mij bekend is de politiecompagnie Eindhoven omstreeks Augustus of September 1944 van Tilburg vernuisd naar Amsterdam. Ik heb in Tilburg dan ook niemand kunnen achterhalen, die van der Linde gekend heeft.

Van der Stap deelde mij nog mede, dat M. Venema, E. de Jong en C. Vink, die tot het einde toe bij de politiecompagnie Eindhoven hebben gediend, van der Linde wel gekend zullen hebben en wellicht daaromtrent meer zullen kunnen verklaren.

Venema, de Jong en Vink moeten thans als agent van politie in dienst zijn bij de gemeentepolitie te Amsterdam.

Typ. l.
Coll: De hoofdcommissaris van Politie

Den Haag, 30. I. 1953.

*Versiedere informatie doorzenden
aan den Heer Hoofdcommissaris van Politie
te Amsterdam.*

J.J.J.J. Missens.

Annie vertelt: "Vanaf de tijd dat hij in Amsterdam werkte, is oom Wim gaan zoeken naar een geschikte flat waar wij samen konden gaan wonen na ons trouwen in december 1944".

Intussen hield Annie zich druk bezig met haar uitzet

Annie Groen en Oom Wim

EN TOEN GING HET FOUT.....

Dinsdag 15 augustus 1944:

In Tilburg wordt een hele groep agenten (± 110 manschappen) van de Willem II-kazerne wegens dienstweigering en plichtsverzuim gestraft.

Oom Wim werd volgens een bovenstaande brief overgeplaatst naar Amsterdam. Dat zou de 16e augustus zijn geweest.

Groot vraagteken is dus of hij bij die hele groep agenten van de 15e augustus hoorde.

Brontekst: Digital Academic Repository van de Universiteit van Amsterdam:GEMEENTEPOLITIEWORDT STAATSPOLITIE:

In april 1943 werd een Politie Compagnie in Eindhoven (PCE) geformeerd. Deze gesloten eenheid, bestaande uit 132 voornamelijk jongere politiemensen, die hun opleiding hadden genoten in Schalkhaar, werd echter in juli 1943 in de Willem II kazerne te Tilburg gelegerd.

De waarnemend compagniescommandant van de PCE had eind juni 1944 in een rapport geschreven dat de compagnie haar recht van bestaan verloren had, omdat ongeveer 30 procent van de manschappen totaal ongeschikt was. Terwijl tijdens de invasie een gedeelte was ondergedoken, maakten anderen zich onder andere schuldig aan plichtsverzuim.

De agenten hadden geweigerd tijdens het marcheren door de stad de gebruikelijke liederen te zingen, maar ook weigerden zij naar joden en andere onderduikers te zoeken.

Mede naar aanleiding van het rapport nam de bezetter direct ingrijpende maatregelen. In de vroege morgen van 15 augustus 1944 moesten de ongeveer 110 manschappen van de Politiecompagnie zich in opdracht van de commandant van de Orpo op het sportterrein van de Willem II-kazerne in Tilburg opstellen. Met uitzondering van 30 man, die na te zijn uitgetreden afzonderlijk moesten gaan staan, vertrok de rest naar Amsterdam. De achtergebleven groep werd onder begeleiding van de Ordnungspolizei (Orpo) naar Amersfoort gebracht en daarvandaan naar een kamp in Duitsland. Nagenoeg allen keerden terug.

Dit kan niet gezegd worden van de groep die naar Amsterdam vertrokken was.

In Amsterdam werden de manschappen ondergebracht in de Tulpkazerne, het voormalige onderkomen van het Politie Bataljon Amsterdam (PBA)aan het Cornelis Troostplein.

Zaterdag 2 september 1944:

Oom Wims tante Riek Spijker, (zus van zijn vader, mijn opa), is 45 jaar getrouwd. Tijdens de viering van dit familiefeest zijn uiteraard ook opa en oma Rotterdam, Annie en oom Wim, nog steeds werkzaam in Amsterdam, en mijn vader aanwezig op de Hooi drift in Rotterdam,.

(Hieruit blijkt m.i. opnieuw duidelijk dat oom Wim niet voor straf in Amsterdam zat, dan had hij toch niet bij dat feest kunnen zijn?Ann.)

Er wordt gebeld.

Collega's van oom Wim staan voor de deur en oom Wim wordt gearresteerd en meegenomen.

*Dat is de laatste keer dat mijn opa en oma, Annie en mijn vader hem hebben gezien.
Ze hebben geen idee waar oom Wim naar toe is gebracht.
Ze denken dat het Vught is.
Maar waarom? Wat heeft hij verkeerd gedaan?*

Uit latere brieven van oom Wim blijkt dat hij toen is vastgezet in de Tulpkazerne in Amsterdam.

De kans is groot dat hij daar bij collega's uit Schalkhaar, van POB. Eindhoven, die sinds 15 augustus daar al vastzaten, is geplaatst.
Vooral omdat oom Wim later in zijn brieven schrijft over 80 collega's.

Frank van Riet, politie Rotterdam-Rijnmond:

In het Nationaal Archief zijn de documenten in diverse dossiers opgeborgen. Soms zijn er namenlijsten, maar het vinden van de juiste gegevens is een hele zoektocht. Voor wat betreft gegevens over de arrestatie kan er een aantekening gemaakt zijn in het dag- en nachtrapport. Ik verwacht niet dat er een proces-verbaal van opgemaakt is. Vaak gebeurde het dat de Rotterdamse politie van de bezetter opdracht kreeg om iemand aan te houden. In veel gevallen gebeurde dat door de politieke dienst van het Rotterdamse korps. Deze dienst heeft in september 1944 haar archief vernietigd.

Maandag 11 september 1944:

Uit 2 bronnen komt de volgende informatie:

Brontekst: Regionaal Archief Tilburg:

*Na Dolle Dinsdag (*1) doken steeds meer leden van het PCE en het politiebataljon Amsterdam onder.*

De politie vluchtte en in de Tulpkazerne werden de Landwacht, Hollandse SS en de SD (Sicherheidsdienst) gehuisvest.

Op 11 september 1944 werd De Tulpkazerne door de Grüne Polizei bezet en politiepersoneel ontwapend. Enkele dagen later werden de manschappen onder begeleiding van gewapende Duitse politiemannen overgebracht naar de Oranje-Nassaukazerne in Amsterdam.

(*1) Op Dolle Dinsdag (5 september 1944) meldde Radio Oranje dat Britse troepen Breda hadden bereikt en snel vorderingen maakten. Nederland raakte in een bevrijdingsroes en er ontstonden op veel plaatsen chaotische toestanden.

Brontekst: Digital Academic Repository van de Universiteit van Amsterdam: GEMEENTEPOLITIE WORDT STAATSPOLITIE:

Enkele dagen na Dolle Dinsdag omsingelde de Orpo de kazerne en moesten alle aanwezigen op de binnenplaats aantreden, waarna door de Duitse politiecommandant, majoor Koch, een toespraak werd gehouden. Volgens de majoor was gebleken dat het bataljon onbetrouwbaar was en dat hij wilde weten of de manschappen nog voor 100 procent achter hun officieren stonden. Die onbetrouwbaarheid zou zijn gebleken uit het onderduiken van vrijwel het gehele in Wormerveer gelegerde detachement van het politiebataljon Amsterdam, dat begin september naar Amsterdam had moeten terugkeren. Daarnaast was de bezetter bang dat de goed bewapende en geoefende Nederlandse bataljons zich tegen hen zouden keren wanneer de Geallieerde troepen dichterbij zouden komen. Nadat de wapens van nagenoeg alle manschappen waren ingenomen, werd iedereen geconsigneerd (in bewaring gesteld) en mocht niemand de kazerne verlaten. Hierna liet de commandant van het Nederlandse bataljon de mannen in groepjes van vijf

bij zich komen om zich, aan de hand van de door hem gestelde vragen, een oordeel te vormen over hun politieke gezindheid.

*Enkele dagen later (*1) werden de manschappen onder begeleiding van gewapende Duitse politiemannen overgebracht naar de Oranje-Nassaukazerne in Amsterdam.*

(*1) Uit Oom Wims brief van 15 september blijkt dit op donderdag, 14 september te zijn gebeurd.

Brieven van oom Wim:

Gelukkig kregen mijn opa en oma eindelijk een op 15 september geschreven bericht van oom Wim!

Wat zullen ze daar blij mee zijn geweest!

brief van oom Wim van 15 september 1944

a'dam 15 Sept. 1944

Beste Ouders en Broers,

Hier is hij weer. Hoe is het thuis, maar ik hoop best. Ik woult graag de jidus gezak wel beter af zijn als wij hier. Met ons is het niet zo best gesteld. Gisteren zijn we overgeplaatst naar een kasern en hier zitten we precies midden tussen de Duitische Politie, de Kriegsmarine en de Landwacht en dan nog andere Duitische eenheden. Dit is hier een terrein nog groter als in N'dam. Dinsdagavond 8 oktober en die is een de een kant afgesloten door een groot water en voor de rest allemaal prikkeldraad versperringen. De kasern is zo groot als minstens 2 maal de hele Rosemanstraat. We waren hier gisteren nog geen vier en er waren er al vier 2 van door. Dit zijn zo niet het raam maar hebben gesprongen van een hoogte van bijna 5 meters zijn. Gisterenavond om 9 uur op dezelfde manier weer 2. Gisterenocht in de oude kasern 7 onderwachters, alment van de Politie. Compagnie Rindhoven. Woensdagmiddag gingen er ook 2 van door en die hadden in de stad een burgipatje op de kop gekikt en waren vlak bij het station in deze homin te de oppasser van den kapitein tegen. Ook een onderwachters, maar beide partij en die heeft er

A'dam, 15 Sept. 1944

Beste Ouders en Broers,

*Hier is hij weer. Hoe is het thuis, naar ik hoop best. U zult daar in ieder geval wel beter af zijn als wij hier. Met ons is het niet zo best gesteld. Gisteren zijn we overgeplaatst naar deze kazerne (*1) en hier zitten we precies midden tussen de Duitse Politie, de Kriegsmarine en de Landwacht en dan nog andere Duitse eenheden. Dit is hier een terrein nog groter als in R'dam Diergaarde Blijdorp en die is aan ene kant afgesloten door een groot water voor de rest allemaal prikkeldraad versperringen. De kazerne is zo groot als minstens 2 maal de hele Nozemanstraat. We waren hier gisteren nog geen uur en er waren er al weer 2 van door. Die zijn zo uit het raam naar beneden gesprongen van een hoogte van bijna 5 meter en zijn foetsie. Gisteravond om 9 uur op dezelfde manier weer 2. Gisternacht in de oude kazerne 7 onderwachtmeesters, allemaal van de Politie-Compagnie-Eindhoven. Woensdagmiddag gingen er ook 2 van door en die hadden in de stad al een burgerpakje op de kop getikt en waren vlakbij het station en daar komen ze de oppasser van de kapitein tegen. Ook een onderwachtmeester, maar van de partij en die heeft ze.....*

*1 Oranje-Nassaukazerne in Amsterdam

onder bedreiging van tein spitsde mee Kruggenome,
maar hij heeft het niet aan den commandant gemeld,
dus daar boften we hij, maar 's nachts heeft 1 van
die 2 doch weer de benen genomen en met beter
resultaat. Woensdagmiddag zijn 2 onderwachtmeesters
ook nog ondergedoken en ook nog een waaktmeester van
de Partij. Dinsdagavond zijn er 4 onderwacht-
meesters ondergedoken en een luitenant, van die
zelfs lid was van de E.D. en nu gaat het maar
dorr. Ik ben benieuwd het hoeveel man we morgen
minder zijn. Gisteren nacht worden Gyis, Jop, Puit en ik
gaan, maar daar is jammer genoeg wat durven gekomen,
na dat vertel ik ik bij meerrins met. Gisteravond zijn
3 onderwachtmeesters naar den kapitein gegaan en
hebben hem rechtuit gevraagd wat de Duitsers den plan
zijn en toen zei de kapitein dat dat nog niet bekend
was en vervolgens vroegen den jongens waarom ons alleen
waaron we geen ontslag konden krijgen en nu kon
de kapitein vandaag naar den Duitschen majoor gaan
en voorstellen ons te laten kiezen tussen onverschuld
ontslag of blijven en dan met de Duitscher mee bezig-
trekken, maar ik geloof niet dat ze ons ontslag geven.
Nou, daar rekenen we zamen op. Ik wacht nog een
paar dagen af en dan blij ik niet langer. Ik heb het
loopt, loopt het, maar ze ben mij niet in Duitschland.
Ik zal wel Maandag sieden voor ik deze brief heb,
dus hiernede wil ik Dik van harte feliciteren met

.....onder bedreiging van z'n pistool, mee teruggenomen, maar hij heeft het niet aan de commandant gemeld, dus daar boften ze bij, maar 's nachts heeft 1 van die 2 toch weer de benen genomen en met beter resultaat. Woensdagmiddag zijn 2 onderwachtmeesters ook nog ondergedoken en ook nog een wachtmeester van de Partij. Dinsdagavond zijn er 4 onderwachtmeesters ondergedoken en een luitenant, die zelfs lid was van de SS en zo gaat het maar door. Ik ben benieuwd met hoeveel man we morgen minder zijn. Gisternacht zouden Sjors, Joop, Peet en ik gaan, maar daar is jammer genoeg wat tussen gekomen. Dat vertel ik ze bij weerziens wel. Gisteravond zijn 3 onderwachtmeesters naar den kapitein gegaan en hebben hem rechtuit gevraagd wat ze met ons van plan zijn en toen zei de kapitein dat dat nog niet bekend was. Vervolgens vroegen deze Jongens namens ons allen waarom we geen ontslag konden krijgen en nu zou de kapitein vandaag naar Den Duitschen majoor gaan en voorstellen ons te laten kiezen tussen oneervol ontslag of blijven en dan met de Duitschers mee terugtrekken, maar ik geloof niet dat ze ons ontslag geven. Neen, daar rekenen we geenszins op. Ik wacht nog een paar dagen af en dan blijf ik niet langer. Hoe het loopt, loopt het, maar ze zien mij niet in Duitschland. Het zal Maandag worden voor U deze brief hebt, dus hiermede wil ik Dik van harte feliciteren met.....

Brief van vrijdag 15 september 1944 (vervolg 2)

zijn verjaardag en ik hoop maar dat hij nooit zo stom
zal zijn om naar de Politie te gaan. Dik, een plezierige
dag, ja. Vader en Moeder, allebei ook gefeliciteerd met
Uw Zoon. Ik had een week geleden ^{gedacht} persoonlijk hem te
kunnen feliciteren, maar ja, pech gehad. Enfin, maakt
U om mij verder geen zorgen. Nu, allen hartelijk
Gegroet en Tot Spoedig Weerziens.

Uw Zoon en Broer

Wim

.....zijn verjaardag en ik hoop maar dat hij nooit zo stom
zal zijn om naar de Politie te gaan. Dik, een plezierige
dag, ja. Vader en moeder, allebei ook gefeliciteerd met
Uw zoon. Ik had een week geleden gedacht persoonlijk hem te
kunnen feliciteren, maar ja, pech gehad. Enfin, maakt
U om mij verder geen zorgen. Nu, allen hartelijk
Gegroet en Tot Spoedig Weerziens.

Uw Zoon en Broer

Wim

Oom Wim is eerst naar de Tulpkazerne gebracht.
Volgens Annie zou het heel goed kunnen dat hij daar ook al woonde tijdens zijn politiewerkzaamheden in Amsterdam.
Ze wist geen naam meer, alleen dat hij in een kazerne zat.

Tot nu toe heb ik niet kunnen vinden bij welk politiebureau in Amsterdam oom Wim werkte en ook niet waar hij toen gehuisvest was. (Ann.)

Daarna is oom Wim, volgens zijn brief, op 14 september 1944 overgebracht naar de Oranje-Nassaukazerne, die hij beschrijft als 'groter dan Diergaarde Blijdorp'.
De agenten moesten opnieuw kiezen: overgaan naar de Duitse politie, dienstneming bij de Landstorm Nederland of ontslag uit de politiedienst, wat echter ook inhield dat ze ter beschikking gesteld zouden worden voor de arbeidsinzet.

Oom Wim schrijft dat hen dit werd medegedeeld door een majoor.

Hij haalt in zijn haastig geschreven briefje van vrijdagavond 15 september vrijwel letterlijk de bewoordingen van majoor Koch aan, die de agenten voor de keuze stelde. De agenten krijgen die dag 24 uur bedenktijd.

***Brontekst: Digital Academic Repository van de Universiteit van Amsterdam:
GEMEENTEPOLITIE WORDT STAATSPOLITIE:***

In de Oranje-Nassaukazerne in Amsterdam werden zij voor de keuze gesteld: overgaan naar de Duitse politie, dienstneming bij de Landstorm Nederland of ontslag uit de politiedienst, wat echter tevens inhield dat ze ter beschikking gesteld zouden worden voor de arbeidsinzet.

Dan komt de volgende brief bij mijn opa en oma.
Eveneens geschreven op 15 september 1944.

A'dam vrijdagavond 15 september 1944
Beste Ouder en Broer,
Ik kunt wel naar opkyken dat
ik al weer schryf, maar nu is het
volgende weer gebeurd. Vanmiddag
om kwart voor 2 moest alles in een
haal hier aanwezig zijn en toen komt
de kapitein met 2 officieren en
die zei het volgende: "Degenen, die
niet kunnen verklaren voor de volle
100% achte, mi te staan treden naar
voren en ^{voor} deze ~~dat ik ontslag~~ ^{op} ~~ontslag~~
vret" aanvragen. De Duitse majoor
hier heeft het al goedgekeurd, maar nu
moet het Directoraat Generaal en Generaal
Rauter het nog goed keuren, maar
er bestaat natuurlijk grote kans dat we
ontslag krijgen en gelijk naar Amersfoort
of Deutschland gaan.

A. O. R.

Oom Wim schreef deze brief op vrijdagavond 15 september 1944.

Beste ouders en broers,

U zult wel raar opkijken dat ik alweer schrijf, maar nu is het volgende weer gebeurd. Vanmiddag om kwart voor 2 moest alles in een zaal hier aanwezig zijn en toen komt de kapitein met z'n officieren en die zei het volgende: "Degenen, die niet kunnen verklaren voor de volle 100 % achter mij te staan, treden naar voren en voor deze zal ik 'ontslag op staande voet' aanvragen." De Duitse majoor hier heeft het al goedgekeurd, maar nu moet het Directoraat Generaal en Generaal Rauter het nog goedkeuren, maar er bestaat natuurlijk grote kans dat we ontslag krijgen en gelijk naar Amersfoort of Duitschland gaan.

Oom Wim schreef deze brief op zaterdagmorgen 16 september 1944.

Zaterdag 11 uur
gaan voor arbeidsinzet weg.
zijn ontslagen bij politie. Zeg ook
tegen Annie, en bij Joop, Sjors en
Peet thuis. Zo gauw mogelijk schrijven
we. Wees gerust. Blijven hoogstwaar-
schijnlijk in Holland en worden ergens
te werk gesteld. Dag Moeder, Vader
en Broers. Tot ziens, we houden
ons goed en komen er wel door.
Dag hoor, tot ziens

Daaaag.

Zaterdag 11 uur

gaan voor arbeidsinzet weg.
zijn ontslagen bij politie. Zeg ook
tegen Annie en bij Joop, Sjors en
Peet thuis. Zo gauw mogelijk schrijven
we. Wees gerust. Blijven hoogstwaar-
schijnlijk in Holland en worden ergens
te werk gesteld. Dag Moeder, Vader
en Broers. Tot ziens, we houden
ons goed en komen er wel door.
Dag hoor, tot Ziens.

Daaaag.

Oom Wim schrijft dat hij zaterdag 16 september ontslag heeft gekregen. Dezelfde dag nog worden oom Wim en een groep collega's overgebracht naar het Koloniaal Instituut in Amsterdam.

Brontekst: Regionaal Archief Tilburg:

Na een bedenktijd van 24 uur kozen 38 man voor de Arbeidsinzet.

Deze groep werd vervolgens weggevoerd naar het Koloniaal Instituut in Amsterdam.

Op 19 september werden ze overgebracht naar kamp Amersfoort.

(Wat mij opvalt is dat hier opeens het getal 38 weer naar voren komt, dit werd ook al genoemd in de brief van de Hoofdcommissaris Brouwer van Amsterdam. Ann.)

Oom Wim is daar dus bij.

Ook hij gaat naar Amersfoort.

Een kamp met een zeer slechte naam

Brontekst: Digital Academic Repository van de Universiteit van Amsterdam:
GEMEENTEPOLITIE WORDT STAATSPOLITIE:

*In het Kamp werden ze persoonlijk door kampcommandant J.J. Kotälla vernederd. Hij trok onder andere de distinctieven (onderscheidingstekens) van de uniformen. Na een kort verblijf (**4 weken**) in het kamp werd de groep naar Neuengamme vervoerd*

Kamp Amersfoort:

Copy of Doc. No. 53969#1 (1.1.1.2/LEES-LOS/00013269/0002)
 In conformity with the IIS Archives
 Haftlingspersonalkarte des Polizeilichen Durchgangslagers Amersfoort

Polizeiliches Durchgangslager Amersfoort

Familienname: v.d. Linde Vorname: Willem geb am 14.7.24 in Rotterdam Beruf: Polizist Religion: evang. Staat: niedl. NSDAP led. gewerksch led. Kinder „ letzter Wohnort: Rotterdam, Rosemanstr. 22 b Adr. d. nächsten Angehörigen: Eltern, wie oben	Häftling No. 7660 Schutzhaft angeordnet: am: _____ durch (Behörde): _____ Bisherige Parteizugehörigkeit: Vorstrafen: _____
B.d.S. „en“ aag Grund: Zum Arb. Einsatz	eingeliefert: 16.9.44 entlassen: 11 OCT 1944 K.L.H. überführt: _____ zurück: _____

Op dit Duitse formulier van Kamp Amersfoort staat dat Oom Willem van der Linde per 16 september 1944 als gevangene is ingeschreven. In het document GEMEENTEPOLITIE WORDT STAATSPOLITIE van de Amsterdamse Universiteit wordt echter de datum 19 september 1944 genoemd. In dat document staat ook vermeld dat de groep agenten van de Oranje-Nassaukazerne naar het Koloniaal Instituut werd weggevoerd. In de brief van de waarnemend Politie-President van Amsterdam wordt de datum 18 september 1944 genoemd. Drie verschillende data voor één gebeurtenis. Mogelijk werd op 16 september de beslissing genomen en werden de agenten officieel uitgeschreven. In afwachting van het transport naar Kamp Amersfoort tot 19 september werden ze tijdelijk opgesloten in het Koloniaal Instituut.

Woensdag 11 oktober 1944:

Een groep gevangenen, waaronder minstens 38 PBE (Politie Bataljon Eindhoven) politieagenten en veel Puttenaren, wordt vanuit kamp Amersfoort op transport gesteld naar kamp Neuengamme.

Volgens voorgaand formulier hoort Oom Wim daarbij.

Zo goed als zeker reed de trein via Overijssel naar het noorden.

Onderweg is er lange tijd gestopt, waarschijnlijk in de buurt van Raalte.

Pas de volgende dag werd er verder gereden.

Gelukkig voor mijn opa en oma, weet oom Wim op donderdag 12 oktober een envelop met een bericht voor zijn familie uit de trein te werpen.

Deze "brief" was gericht aan zijn oom Johan in Brucht bij Hardenberg.

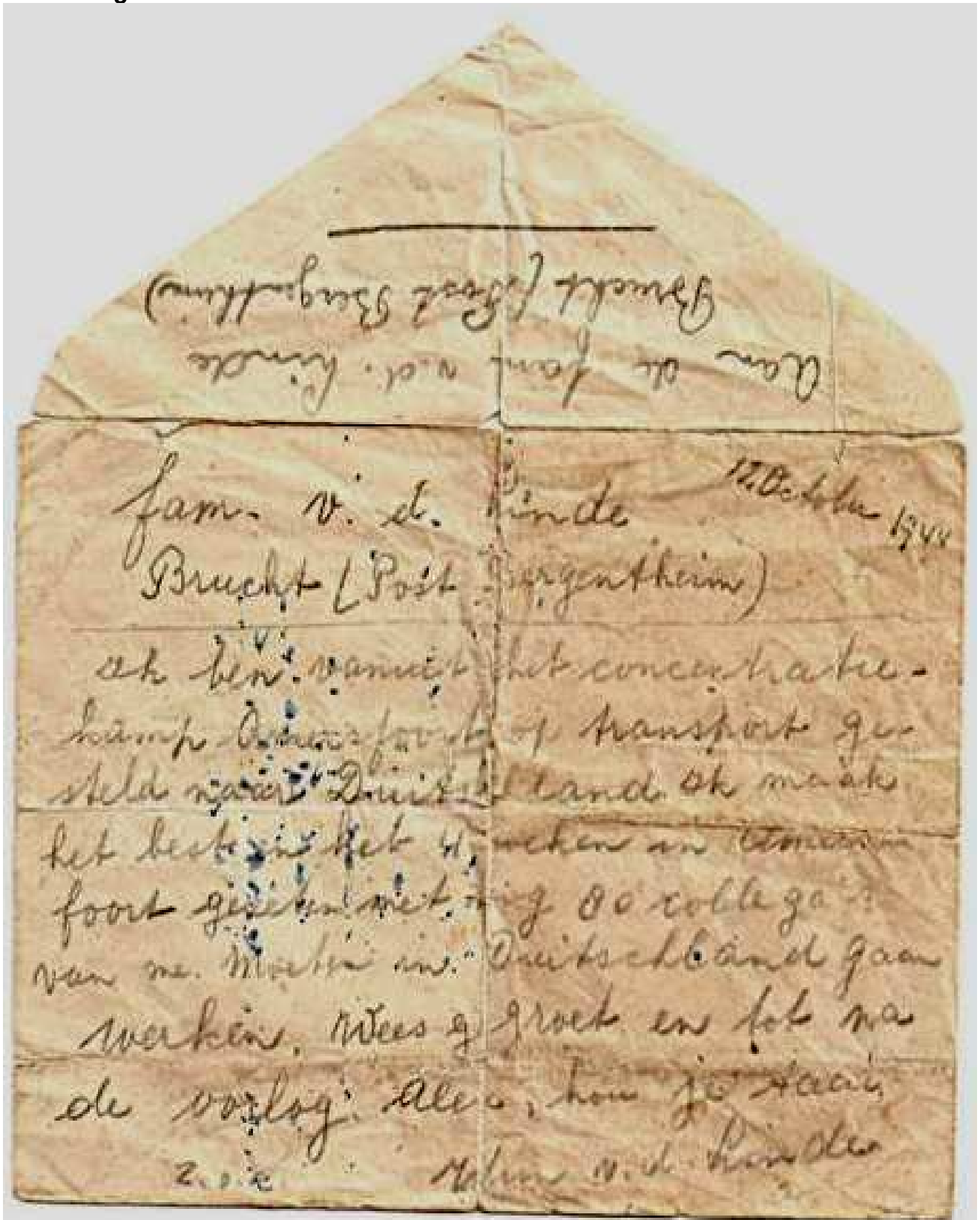
Met een potlood beschrijft oom Wim zijn laatste dagen in Nederland en dat hij 4 weken in Kamp Amersfoort heeft gezeten.

De envelop werd gevonden en is bij oom Johan terecht gekomen.

Dit was het laatste levensteken dat oom Wim heeft kunnen geven.

Hier de envelop, die mijn oma, net als alle andere papieren altijd heeft bewaard.

Donderdag 12 oktober 1944

Aan de fam. v.d. Linde

Brucht (Post Bergentheim)

*Fam. v.d. Linde 12 October 1944
Brucht (Post Bergentheim)*

*Ik ben vanuit het concentratie-
kamp Amersfoort op transport ge-
steld naar Duitschland. Ik maak
het best en heb 4 weken in Amers-
foort gezeten met nog 80 collega's
van me. Moeten in Duitschland gaan
werken. Wees gegroet en tot na
de oorlog, Alex hou je taai,
z.o.z. Wim v.d. Linde*

De Johan
Stuur, direct
naar de bereijde
naar mijn ouders. De de
de herberg. Ingehoor van me en
ook om de... De Johan, De brief.
Pauze Dapper, de... de... in
naar, hartelyk. Gevoel en
het nu de onlog.

Deze envelop is door my met
de keim gegord. Wil de vinder
hervan het by bovenstaand adres
bezorgen of versturen.

By voorbaat mijn
hartelyk dank.

*Ome Johan
Stuur direct
even een berichtje
naar mijn ouders. Doe ze
de hartelijke Groeten van me en
ook aan Annie, Ome Johan, Ome Dirk
Tante Appie, Alex, Aaltje en
Wimpie, hartelijk Gegroet en
tot na de oorlog.*

*Deze enveloppe is door mij uit
de trein gegooid. Wil de vinder
hiervan het bij bovenstaand adres
bezorgen of versturen.*

*Bij voorbaat mijn
hartelijke dank.*

Oom Johan was de broer van mijn opa Rotterdam.
Met Annie bedoelt oom Wim Annie Groen, zijn verloofde.
Ome Dirk is de andere broer van opa Rotterdam.
Tante Appie was de vrouw van oom Johan
(A)Lex, was de jongste broer van oom Wim, hij staat erbij omdat hij in de
oorlogsmaanden vanwege voedseltekort en veiligheid bij oom Johan logeerde.
Aaltje en Wimpie zijn de kinderen van oom Johan.

OOM WIM VAN DER LINDE, 14 juli 1924 - 9 dec. 1944

Kamp Neuengamme en kamp Meppen-Versen.

Volgens de gevangenisregistratie is Oom Wim op 14 oktober in het KZ Neuengamme als gevangene onder nr. 56223 ingeschreven. Hij werd daarna, waarschijnlijk in november, als dwangarbeider te werk gesteld in het kamp Meppen-Versen.

Copy of Doc. No. 3635178#1 (1.1.30 6/NEUENNR030/0614)
 in conformity with the IIS Archives
 Häftlingskarte des Konzentrationslagers Neuengamme

Häftlingskarte													
Einführungsstelle	Einführungsdatum			Häftlingsart	Geburts-			Geschlecht	Familienstand	Kinder			
Stapo	01	Tag	Monat	Jahr	Poli	01	Tag	Monat	Jahr	männlich ☒ weiblich ☐	ledig	☐	m ☐ w ☐
	14	10	44	14		7	24	verheiratet ☐ verwitwet ☐ geschieden ☐					
Staatsangehörigkeit		Hauptberuf			1. Nebenberuf		2. Nebenberuf		3. Nebenberuf				
A Holland.		Schlosser			—		—		—				
Wehrdienstverhältnis		T.-Grad	Anzahl Verstrafen		Gefängnis Monate	Zuchthaus Monate		Eingeliefert in KL					
—		—	—		—	—		Neuengamme					
Zugangsart	Überstellung an KL.			Häftlings-Nr.	eingesetzt als		Abgangs-		Holl. Verm.				
E	Neuengamme			56223	A. arb.		790	L 3	9.12.44				
Bemerkungen										Kontrollvermerk			
										A	S	2	10

In 1944 en 1945 werd het Strafkamp Versen (Emslandlager IX) voornamelijk gebruikt als interneringskamp voor Italiaanse militairen. Zij ondergingen net zoals de Russische gevangenen een zwaar regime waaronder ontginningsarbeid onder zware omstandigheden in het veen. Vanaf november 1944 werden gevangenen uit het concentratiekamp Neuengamme eveneens daar voor arbeid ingezet. Tussen 16 november en 6 december werden hier 199 sterfgevallen geregistreerd. In totaal stierven hier 566 concentratiekamp gevangenen, zij lagen begraven in Meppen-Versen. Het kamp werd opgeheven op 25 maart 1945.

Brontekst: www.oorlogsmusea.nl:

Meppen-Versen was een kamp met barakken van diverse afmetingen. In de beginperiode was het eten er nog redelijk goed. De gevangenen hadden geen stapelbedden, maar slieden er op stro op de grond. Dekens waren er evenmin en in sommige barakken was er een kachel die door de gevangenen zelf met turf, of met van de SS gestolen kolen of briketten, gestookt moest worden.

De arbeidscommando's bestonden uit groepen van ongeveer 100 mannen die elk 10 SS-bewakers bij zich hadden. Bij het verlaten en terugkeren van het kamp werden de gevangenen door de commandant geteld. In eerste instantie liepen de gevangenen naar de werkplek, maar toen de afstand groter werd, werden zij met vrachtauto's of de trein vervoerd.

Brontekst: www.vannaamtotnummer.com:

Een arbeidsdag duurde zolang er daglicht was en er werd op veel verschillende locaties gewerkt. Vooral in de buurt van rivieren leverde dit grote problemen op. Hier moesten de loopgraven niet worden gegraven, maar met turfzoden worden opgebouwd. In het begin konden deze zoden nog vlak in de buurt worden gestoken, maar hoe hoger de loopgraven werden, hoe verder de zoden gehaald moesten worden. Deze afstand kon wel 15 minuten bedragen en na het steken moesten de gevangenen, met schop en zoden op de schouders, de afstand in looppas afleggen. Gezien de omstandigheden een zeer zware opgave.

Natuurlijk ging dit, volgens de Duitsers, niet snel genoeg, zodat de gevangenen de zoden maar onder de armen moesten dragen.

De gevangenenkleding werd hierdoor drijfnat en vies, en doordat ze in dezelfde kleding moesten slapen, steeg het aantal zieken snel. Rond kerst 1944, toen de gevangenen met een 'turftreintje' werden vervoerd, steeg het water in de rivieren snel. De reis van een uur werd een ware marteling toen ze vrijwel constant met hun voeten door het water reden. Toen de locomotief door de hoge waterstand niet meer kon rijden, werden de gevangenen ingezet bij het ruimen van sneeuw.

Ook hier waren de Duitsers vindingrijk in het bedenken van straffen. 's Nachts een koude douche of een gevangene dwingen in hoog tempo te graven met een lepel. Door de slechte omstandigheden waaronder gewerkt moest worden, de mishandelingen tijdens het werk en de urenlange appels steeg het ziektecijfer en het dodenaantal vrijwel dagelijks.

De gevangenen die tijdens het werk stierven, moesten worden meegenomen naar het appel waar zij, na de telling, buiten het kampterrein werden begraven. Uitzondering hierop waren de gevangenen die tijdens hun werk werden doodgeslagen. Zij werden in de bossen nabij de werkplek begraven.

IN ROTTERDAM.....

Op 11 november 1944 werd mijn vader, Dick, de middelste zoon van opa en oma Rotterdam, meegenomen naar Duitsland tijdens de Razzia van Rotterdam.
Opa en oma wisten: hun oudste zoon Wim was op transport gesteld naar Duitsland
En hun jongste zoon zat in Brucht.

Mijn opa en oma hadden dus geen één zoon meer thuis.
En geen idee waar hun oudste 2 zonen waren!
Niet in te denken hoe moeilijk dat voor ze was.....

Toen kwam de hongerwinter, erg koud en eten was er niet.
Gelukkig was mijn vader tijdens een beschieting van de trein in Putten ontsnapt uit de Ned. Hervormde kerk aldaar en na veel ellendige omzwervingen tegen de Kerst weer thuisgekomen.
Een buurvrouw bood een schuilplaats aan voor mijn vader, mijn oma durfde dat niet aan.
Zij was erg bang voor de Duitsers.

Een voordeeltje was dat mijn opa bij de politie werkte, waardoor hij nog wel eens een beetje in beslaggenomen eten ('per ongeluk') mee naar huis kon nemen.....
De winter ging voorbij, en mijn vader heeft gelukkig kans gezien om uit de klauwen van de Duitsers te blijven.
Alleen van en over oom Wim hoorden ze helemaal niks.....

De lente kwam en De Bevrijding!
De hele Nozemanstraat vierde feest!
Alleen oom Wim was er nog niet bij.....

Mijn oma en opa hebben het gered.
Net als mijn vader en zijn jongste broer.
Maar waar was oom Wim.....?

Opa Rotterdam was niet iemand die het transport van zijn oudste zoon naar Duitsland zomaar voor kennisgeving aannam.
Hij schreef brieven her en der, zijn superieuren deden dat ook, maar hij werd niks wijzer.

Brieven Opa Rotterdam

Op 11 juni 1945, ruim na de bevrijding, deed opa opnieuw een poging om zijn zoon te traceren.
Opa schreef een brief aan de Ordepolitie van Rotterdam:

6559
11

Rotterdam 11 Juni 1945

Uit de

STAF DER ORDEPOLITIE			
AFD.	AGENDA 1945	GR.	DOS%
II	LA. I. NS 1019	B	3 no 80

terlyc me in, indere.
 bekende, de vrijheid mij tot de
 met een bevestigend verzoek te wenden
 omtrent de opsporing van mijn
 zoon Willem, geboren 14 Juli
 1924 te Rotterdam, die als onder-
 meester bij de Straatpolitie
 te Amsterdam was ingedeeld.
 16 September is hij met 43 anderen
 allen uit Amsterdam naar het kamp
 te Amersfoort overgebracht en
 vandaar 12 October naar Duitsland
 en o.a. in de concentratiekampen
 kleine Gammee, Eltappen en Tiersee
 heeft gezeten en op het laatste ver-
 maczelyk weer naar kleine Gammee
 is gebracht. Tot heden toe hebben

Rotterdam 11juni 1945

Weled. Heer

Hierbij neem ik, ondergetekende de vrijheid mij tot U met een beleefd verzoek te wenden omtrent de opsporing van mijn zoon Willem, geboren 14 Juli 1924 te Rotterdam, die als onderwachtmeester bij de Staatspolitie te Amsterdam was ingedeeld. 16 September is hij met 43 anderen allen uit Amsterdam naar het kamp te Amersfoort overgebracht en vandaar 12 October naar Duitschland en o.a. in de concentratiekampen Neuengamme, Meppen en Verzen Heeft gezeten op het laatst vermoedelijk weer naar Neuengamme is gebracht. Tot heden toe hebben

mij mag niets van hem gelooft
Zou het me niet mogelijk zijn om
als er nog eens jongens leeuw mogen
komen en die komen melden aan
deze te vragen of zij omtrent het
dat van mijn zoon iets mede
kunnen deelen? Ik had de malen
het ik mij tot de v.m. Politiepresident
te Rotterdam bekend om inlichtingen
door mijner mocht ik deze ont-
vangen. Zelfs mag niet op een belee-
sticht door onze v.m. Politiepresident
Boelsha aan hem geondev.
Hopende dat U mij medewerking
willt geven, verbljve ik bij voortaan
mijn dank. Hoogachtel.
D. van der Linde
Voorzitter 22^e
Rotterdam
Agent van politie
P.S. Heilig sluit ik te herkenning in
foto van mijn zoon in die ik te-
rijner tijd gaarne leung van ontvong

*wij nog niets van hem gehoord?
Zou het nu niet mogelijk zijn om
als er nog eens jongens terug mogen
komen en zich komen melden aan
deze te vragen of zij omtrent het
lot van mijn zoon iets mede
kunnen deelen? Meerdere malen
heb ik mij tot de v.m. Politiepresident
te Amsterdam gewend om inlichtingen
doch nimmer mocht ik deze ont-
vangen, zelfs nog niet op een telex-
bericht door onze v.m. Politiepresident
Boelstra aan hem gezonden.
Hopende dat U mij medewerking
wilt geven, verblijven ik bij voorbaat
mijn dank.*

*Hoogachtend
G. van der Linde
Nozemanstraat 22b
Rotterdam
agent van politie*

*P.S. Hierbij sluit ik ter herkenning een
Foto van mijn zoon in die ik ter
zijner tijd gaarne terug zou ontvangen*

Er kwam een **ZÉÉR** verheugend bericht terug van de Ordepolitie.....!!

II No. 559.
Lr. I No. 1019.
Dict. Rut./P.

26. JUN. 1945

Heer G. van der Linde
Noumanstraat 22 b, ROTTERDAM.

In antwoord op Uw schrijven dd. 11 Juni 1945 betreffende het verzoek om inlichtingen aangaande Uw zoon Willem, geboren te Rotterdam 14 Juli 1924, onderwachtmeester van Politie te Amsterdam, die op 16 September 1944 met anderen weggevoerd werd naar het strafkamp te Amersfoort, bericht ik U, dat uit een dezerzijds ingesteld onderzoek niet is kunnen blijken waar Uw zoon zich bevindt. Ik heb mij alleen kunnen bepalen inlichtingen in te winnen bij collega's van hem, die eveneens naar Duitschland waren gevoerd en reeds waren teruggekeerd.

Uit mededeelingen van deze personen heb ik kunnen vaststellen, dat Uw zoon zich reeds in Nederland bevindt en vermoedelijk reeds thuis zou kunnen zijn. In verband hiermede heb ik de Politie te Rotterdam telefonisch verzocht een onderzoek te Uwen huize in te stellen, waarop ik mocht vernemen dat U reeds ter oore was gekomen, dat Uw zoon te Groningen zou vertoeven.

Zoodra Uw zoon weer in Uw gezin is teruggekeerd kunt U hem aanzeggen, dat hij zich weer bij mijn korps kan melden.

Hierbij ingesloten de mij toegezonden foto.
Coll.

DE COMMANDANT DER ORDEPOLITIE,
namens dezen,

De Kapitein van Politie,

M. w. g. G. H. van Meijenfelaat.

H. J. G. Brouwer.

Oom Wim was dus in leven!!

In Groningen?! Thuis geweest? Vreemd.....

Maar hij moest zich melden! Duidelijker kon het toch niet?

De hele straat werd versierd, alle huizen hingen vol vlaggen en guirlandes....., alle burens leefden enorm mee. Maar de dagen gingen voorbij en oom Wim kwam niet.

En toen.....kwam er wéér een bericht nu vanuit Vught: helaas is de datum niet duidelijk.

A f s c h r i f t .

AFWIKKELINGSBUREAU
CONCENTRATIEKAMPEN
Taalstraat 60 VUGHT. Vught, datum postmerk.

No. 4734.I.2798.
GC/TD.

GR.	DOEL.	NO. 1944
C	930/105	I.A.L. No. 2398

Het doet mij zeer veel leed U te moeten berichten,
dat volgens de thans ter beschikking van dit Bureau
staande gegevens
Willem v.d.Linde, geb. 14 Juli 1924
op 9-12-1944 te Neuengamme is overleden.

Dit droeve bericht is verkregen uit het door de Duit-
sers bijgehouden dodenregister van het kamp; nadere
bijzonderheden zijn niet bekend.

...moge U echter verzekeren, dat, indien en zodra deze
alsnog te mijner beschikking komen, ik U daarvan op de
hoogte zal stelle.

Het Hoofd van het Afwikkelingsbureau
Concentratiekampen.
w.g. A. Timmenga.

Den Heer G.v.d.Linde
Nozemanstraat 22b,
ROTTERDAM.

Voor eensluidend afschrift
De Administrateur der Politie te
Amsterdam.

W. Timmenga
afgegeven aan M. v. Bek. ten tijde.
E. Wientjes.
Nu 930/105.

Daarin stond dat Oom Wim was overleden.

Niet in te denken hoeveel pijn dat mijn opa en oma, Annie, mijn vader en Oom Lex moet hebben gedaan.

Mijn oma heeft nooit meer naar een oorlogsfilm kunnen kijken.....

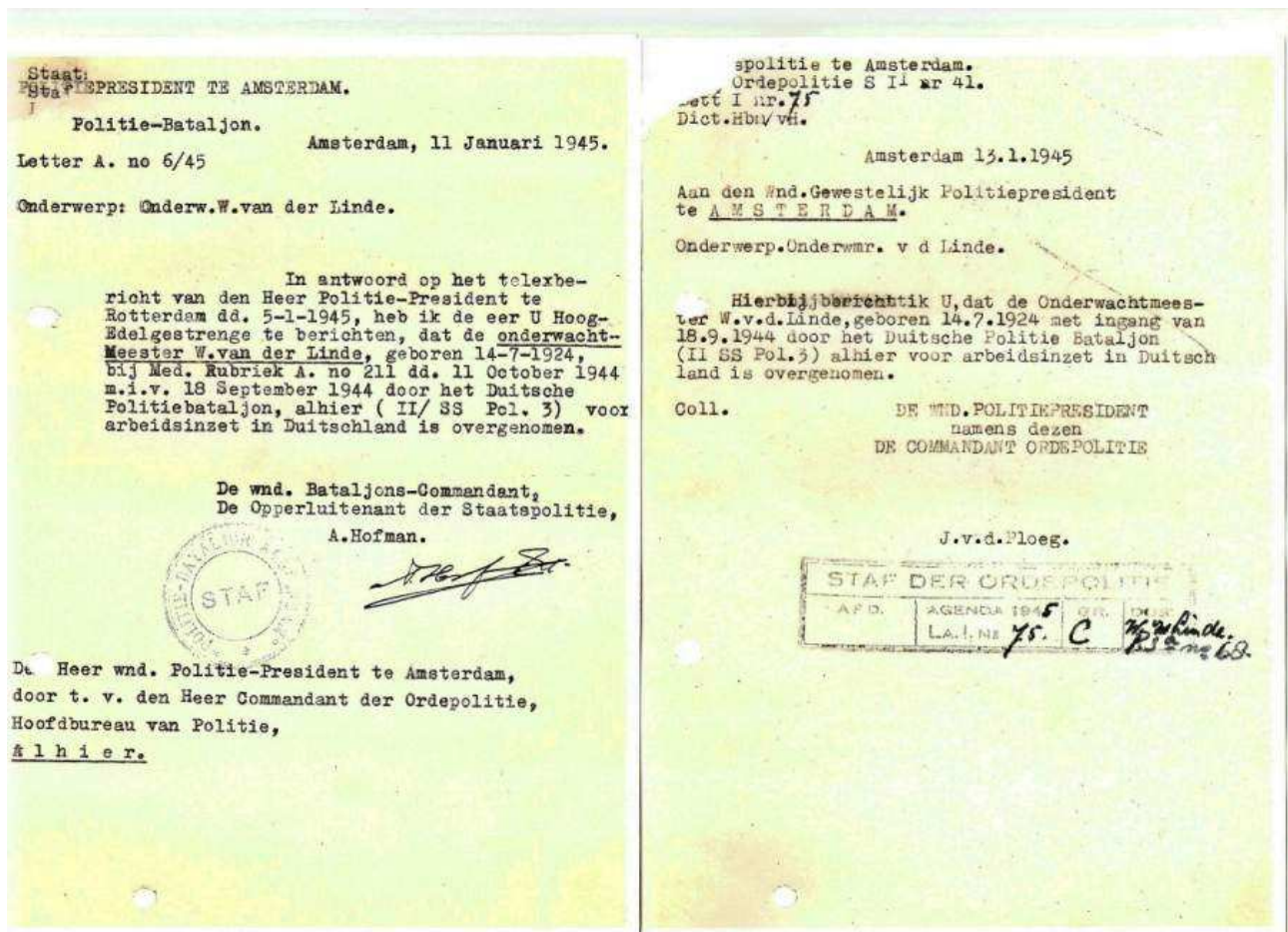
Het was over en uit.

SPEUREN NAAR SPOREN (1), door opa.

Opa heeft alles in het werk gesteld, uiteraard ook via de Politie-Présidenten van Amsterdam en Rotterdam, om aan informatie over zijn zoon te komen.

Natuurlijk, alles was behoorlijk chaotisch in die tijd.

Uit een paar brieven blijkt, zoals uit onderstaand schrijven van de waarnemend Bataljonscommandant gericht aan de Staatspresident te Amsterdam en het antwoord daarop, dat men moeite voor opa heeft gedaan.

afkomstig uit het politiearchief van Rotterdam en Amsterdam

De waarnemend Hoofdcommissaris van Politie Rotterdam vroeg informatie over oom Wim aan bij:

Het BUREAU INFORMATIE EN OPSPORING POLITIEKE GEVANGENEN IN DUITSLAND te Apeldoorn.

Zij stuurden op 25 oktober 1945 de hiernaast staande kennisgeving van vermoedelijk overlijden van oom Willem van der Linde aan het gemeentebestuur van Rotterdam.

Dit formulier werd door meerdere instanties tevens gebruikt om nadere informatie over Oom Wim te verkrijgen.

Het formulier van het Informatiebureau uit Apeldoorn werd door het Rotterdams Bevolkingsbureau ter controle doorgestuurd naar de Rotterdamse politie met de aantekening dat Oom Wim op 20 juni 1944 werd afgevoerd van het Bevolkingsregister. (Hij stond tot die datum blijkbaar nog steeds op het adres Nozemanstraat 22b in Rotterdam ingeschreven.)

Op het politiebureau werd aangetekend dat Oom Wims ouders, mijn opa en oma Rotterdam, van het overlijden op de hoogte waren.

Tevens werd gecontroleerd of Oom Wim in Rotterdam als onderwachtmeester in dienst was geweest.

Toen Oom Wim niet in Rotterdam bleek te hebben gewerkt, werd het formulier op 29 oktober 1944 als archiefdocument gedagtekend en door de Rotterdamse politie bewaard.

Deze oorspronkelijke kennisgeving van overlijden is kennelijk gebruikt om meer informatie over oom Wim te verzamelen.

Het is door drie personen beschreven.

BUREAU INFORMATIE EN OPSPORING
POLITIEKE GEVANGENEN IN DLD.
LOOLAAN 49 - APELDOORN
TELEFOON 3861

J.B.
Afd. 3e O.
N° 1520
Kamer 8.

991

APELDOORN, 25 Oct 1945

Bij de ouders is bekend dat betrokkene is overleden.

Onderwerp: Kennisgeving vermoedelijk overlijden.

*Betrokkene werd 20 Jun 44
afgevoerd naar Tilburg, Kerkweg 12
Bewaking Rk*

Volgens bij ons bureau binnengekomen gegevens zou in Duitsland te *Neuenhagen*

zijn overleden: *van der Pijpe, Willem Underwachter, politie*
te Rotterdam.

Bijzonderheden: *Geb. 14-7-24 Gest. 9-12-44*

Mit *aanrager: Wvd. Kloofd. conin. v. Pol. te B'dam. 1-9*

*Bij de pol. B'dam melding
Wvd*

Voor absolute betrouwbaarheid dezer gegevens kan niet ten volle worden ingestaan. Ze werden ver-
kregen door: *een lijet welke zich in ons bezit bevindt*

Wij mogen U verzoeken de familie op onofficiele wijze en op de manier, die U daartoe het meest
geschikt voorkomt, van een en ander in kennis te willen stellen *en hen onze deelname te willen betuigen*

BUREAU INFORMATIE EN OPSPORING
POLITIEKE GEVANGENEN IN DLD.

Aan: Het Gemeentebestuur van *B'dam.*
Afd. Bevolking.

**GECONTROLEERD
AAN HET BEVOLKINGSBUREAU
ALHIER
ROTTERDAM 29. OCT 1945
DE AMTENAR**

Opa heeft dit schrijven misschien nooit onder ogen gekregen?
Opa zoekt verder.....

Nu in Amsterdam, waar oom Wim had gewerkt.

Deze eerste brief is afkomstig van het privé-adres van Opa Rotterdam

Hij stuurde hem aan agent Kramer die aan de Kramatweg 25 woonde en hem ook privé beantwoordde.

Uit onderstaande brieven lijkt het er sterk op dat Oom Wim door vier collega's is verraden:

A F S C H R I F T.

=====

Rotterdam 16 November 45

Waarde collega

Naar aanleiding U schrijven d.d. bovenvermeld betreffende mijn zoon Willem deel ik u mede dat deze 9 December in het concentratiekamp Neuen-Gamme reeds is overleden. Hierover heb ik al verschillende brieven gewisseld met het Hoofdbureau in Amsterdam o.a. met de administrateur Wientjes die ik ook de officieele mededeeling heb doen toekomen en zelfs met de Hoofd Commissaris. Volgens collega's van hem die zijn terug gekomen, wat er maar drie zijn, die nog in leven zijn moeten de heren Tasseron, Padje, Vos en Buys wel de hoofdschuldige zijn die de jongens door de Duitsche Politie hebben laten arresteeren. Ik hoop dan ook dat van het Hoofdbureau uit er voor gezorgd zal worden dat deze bandieten hun gerechtelijke straf niet zullen ontgaan.

Hierbij zend ik u een uittreksel uit het Bevolkingsregister, hopende indien u dit niet noodig meer moogt hebben, terug te mogen ontvangen.

Verder met collegiale groeten

w.g. G.v.d.Linden.
ag, van politie le kl.
Rotterdam
Nozemanstraat 22 b.

Voor eensluidend afschrift
de agent 2e klasse,

L. Kramer.

BUREAU H.C.		
GR.	DOOS.	AG. 10A 1948
e.	P20/105	LA. I. No. 2398

Rotterdam 16 November 1945

Waarde collega

Naar aanleiding te schrijven d. d. bovenvermeld betreffende mijn zoon Willems deel ik u mede dat deze 9 December in het conunhaticamp v. e. v. Jamme reeds is overleden. Hierover heb ik al verschillende kieren gewisseld met het Hoofdbureau in Amsterdam, o. a. met de administrateurs. Wientjes die ik ook de officiële mededeeling heb doen toekomen en zelf met de Hoofd. Commissaris. Volgens collega's van hier die zijn teruggekomen, wat u maar drie zijn, die nog in leven zijn moeten de heer Tasseron, Flapper Vos en Brugs wel de hoofdschuldigen zijn die de jongens door de Duitse Politie hebben laten arresteren. Ik hoop dan ook dat van het Hoofdbureau niet en voor gezagd zal worden dat deze bandieten hun gewetensvolle schaf niet zullen ontgaan.

Glueby zend ik u een uitkeert uit het Arrestatie register, hopende indien u dit niet noodig meer moogt hebben, terug te mogen ontvangen. Verder met collegiale groeten

O. v. d. Linden
Ag. van politie R.H.
Rotterdam
Vreemantstaat 22^e

Ervingerondan.

Op.

B.

En vervolgens het antwoord:

Politie te Amsterdam
Bureau Hoofdcommissaris

Kamer: 103.

Amsterdam, 21 November 1945.

~~Verspreid: bij de aflevering: datum: datum van~~
~~nummer: voor aflevering: voor de aflevering~~

PARTICULIER SCHRIJVEN.

Aan: den Heer G.v.d.Linde,
Nozemanstraat 22 b.
te Rotterdam.

Geachte Collega,

Ingesloten doe ik U toekomen de overlijdens-
acte van Uw zoon Willem, welke U mij in Uw brief
van 16 November 1945 heeft doen toekomen.

Ik dank U hartelijk voor Uw medewerking in
deze, tevens betuig ik mijn oprechte deelneming
met het voor zoo smartelijk verlies.

Inderdaad zijn de heren Tasseron, Jr. W.H.
Padje, Vos, J.F. en Buys, O.R. de hoofdschuldige
volgens mij. Wij hebben hier nog geen gegevens
ontvangen waar zij zich thans bevinden, maar U
kunt er van verzekerd wezen dat ik er achter
aan zult zitten want ook ~~mij~~ mij is er nog iets
te vereffenen met deze schurken.

Vanzelf sprekend is dit een particulieren
brief en geen dienstbrief, mocht U nog iets te
weten komen in deze zaak geeft U mij dan even
een tip, bij voorbaat mijn hartelijke dank.

Verder met collegiale groete

de agent 2e klasse,
L. Kramer.

Kramatweg 25111
Amsterdam(Oost).

Van het Bevolkingsregister Tilburg ontvingen opa en oma onderstaand bericht:

Woonde oom Wim tóch in Tilburg?

Tot zover de onderzoeken van Opa Rotterdam.
Jammer genoeg is hij heel weinig over oom Wim te weten gekomen.

SPEUREN NAAR SPOREN (2), door Annemieke.

Van de voormalige archiefmedewerker, Gerrit Kobes in Tilburg kreeg ik de

Lijst met namen van het Politiebataljon Tilburg/Eindhoven.

Politie Bataljon Tilburg/Eindhoven.

Geselecteerd van *In Memoriam* website schalkhaarders.nl op:

- P.Bat TB = Politiebataljon Tilburg
- Tilburg = geboorteplaats Tilburg.

Aart Petrus	24-12-1922	P.Bat.TB	Rotterdam		Rotterdam
Bansema Cornelis H. Neuengamme	18-06-1921	P.Bat TB	Doorn		Amersfoort
Berens Johannes W. Neuengamme	27-01-1924	P.Bat TB	Rotterdam	Amersfoort	
Beurden Johannes C. Neuengamme	19-01-1924	P.Bat TB	Tilburg	Amersfoort	
Boonstra Jelte	08-09-1920	P.Bat TB	Oude Horne	Amersfoort	Neuengamme
Boots Jan P.	04-09-1912		Tilburg		Dordrecht
Diepeveen Gijsbert	02-03-1920	P.Bat TB	Almelo	Amersfoort	Neuengamme
Doornbos Hendrik	05-03-1922	P.Bat TB	Wagenborg	Amersfoort	Neuengamme
Gent van M	11-09-1923	P.Bat TB	Delft		Neuengamme
Groeneveld Herre Neuengamme	11-08-1923	P.Bat TB	Sneek	Amersfoort	
Hemminga Geert	26-05-1923	P.Bat TB	Oosterwolde	Amersfoort	De Lichtmis
Kastele vd Pieter	29-04-1923	P.Bat TB	Rotterdam	Amersfoort	Neuengamme
Klompmaker Jelte Neuengamme	01-10-1921	P.Bat TB	Weststellingwerf	Amersfoort	
Koning Klaas Neuengamme	20-02-1921	P.Bat TB	Warmenhuizen	Amersfoort	
Laat de, Franciscus C.	16-05-1920	P.Bat DH	Tilburg	Amersfoort	Neuengamme
Leij van der Aale	10-04-1923	P.Bat TB	Sleen	Amersfoort	Neuengamme
Linde van der Willem Neuengamme	14-07-1924	P.Bat TB	Rotterdam	Amersfoort	
Oud Anne	04-09-1922	P.Bat TB	Ameland	Ameland	

Perre vd Joseph H	15-08-1924	P.Bat TB	Den Haag	Amersfoort	Neuengamme
Planken Hendricus	18-03-1922	P.Bat TB	Rotterdam	Amersfoort	Neuengamme
Polderman Jan	09-12-1922	P.Bat TB	Rotterdam	Amersfoort	Neuengamme
Poirot Jan J.	14-03-1921	P.Bat TB	Amsterdam	Amersfoort	Neuengamme
Rijswijk v.Johannes Neuengamme	08-05-1925	P.Bat TB	Gameren	Amersfoort	
Sandbrink Hermanus J. Neuengamme	17-03-1923	P.Bat TB	Eemnes-Buiten	Amersfoort	
Tel Hielke	16-08-1920	P.Bat TB	Leek	Amersfoort	Neuengamme
Vermeer Albertus	28-07-1922	P.Bat.DH	Raamsdonk	Amersfoort	Neuengamme
Verwijs Johannes	08-06-1921	P.Bat TB	Sint Philipsland		Rotterdam
Wagenaar Andries G. Neuengamme	18-11-1924	P.Bat TB	Bergum	Amersfoort	
Witvliet Gommert H Neuengamme	01-10-1922	P.Bat TB	Leimuiden	Amersfoort	
Wolf Maarten J	28-01-1906		Boskoop		Tilburg
Zeelen Arie	15-05-1922	P.Bat TB	Pernis	Amersfoort	Neuengamme
Zijderveld George J Neuengamme	15-11-1923	P.Bat TB	Rotterdam	Amersfoort	

**Naar mijn idee is Aart Petrus , Peet,
en George Zijderveld, Sjors.
Zij komen voor in de brief van oom Wim.**

Brontekst: Regionaal Archief Tilburg:

Het merendeel, koos in de Oranje-Nassaukazerne niet voor de Duitse politie of Landstorm en werden op transport gesteld naar Amersfoort en in oktober 1944 naar Neuengamme.

Weinigen keerden hieruit terug.....o.a. uit Tilburg:

*Johannes Cornelis van Beurden, Franciscus Cornelius de Laat, Willem van der Linde, Johannis van Rijswijk en Albertus Johannes Vermeer. (*1)*

(Regionaal Archief Tilburg)

(*1)Zij kwamen niet terug.....

Bad Arolsen.

Ik heb informatie gevraagd in Bad Arolsen in Duitsland. Daar zit blijkbaar hét informatiecentrum met heel veel info over mensen die in de concentratiekampen hebben gezeten en/of daar zijn overleden.

Van hen kreeg ik de volgende informatie

ITS
International Tracing Service
Service International de Recherches
Internationaler Suchdienst

ITS Internationaler Suchdienst - Postfach 1410 - 34444 Bad Arolsen

Große Allee 5-9 · 34454 Bad Arolsen · Deutschland
Tel. +49 5691 629-0 · Fax +49 5691 629-501
email@its-arolsen.org · www.its-arolsen.org

Mrs Annemieke van der Linde
Oude Kerkweg 50
6717 JR EDE
THE NETHERLANDS

Bad Arolsen, 25th March 2011
MB

Our Reference
(please quote)
T/D – 2 254 208

Your e-mails of 6th March 2011
and 10th March 2011

Your uncle, Mr Willem VAN DER LINDE, born on 14.7.1924 in Rotterdam

Dear Mrs van der Linde,

Referring to our previous correspondence, we are now sending you all information available here for your uncle:

VAN DER LINDE, Willem, born on 14.7.1924 in Rotterdam, nationality: Dutch, religion: Protestant, marital status: single, parents' names: Gerrit and Maria née SCHNITKER, occupation: locksmith, last residence: Rotterdam, Nozemanstr. 22 b,

was committed to police transit Camp Amersfoort by the "Befehlshaber der Sicherheitspolizei Den Haag" on 16th September 1944 (reason: labour assignment), prisoner's number 7660; was transferred to Concentration Camp Neuengamme by the "Staatspolizei" on 11th/14th October 1944, prisoner's number 56223; (transfer not indicated) died in Concentration Camp Neuengamme/commando Meppen-Versen on 9th December 1944 at 2.00 a.m., cause of death: diarrhoea and cardiac weakness.

We regret that we have to confirm your uncle's death and express our belated, deepest sympathy.

The individual documents available here for your uncle are attached in copy.

We remain

with kind regards,

M. Leithäuser

Monika Leithäuser
Section Evaluation and Documentation

Enclosures: 5

Nozemanstraat 22b in Rotterdam wordt als Wims laatste woonadres vermeld. Dat klopt niet, want Wim is per 20 juni 1944 in Rotterdam uitgeschreven.

Lijst van bezittingen

in conformity with the ITS Archives, 24.08.2011, Archivnummer: 2971

CASE NUMBER 4		BUNDLE NUMBER 39			
ENV. NO.	NAT. PRISONER NO.	SURNAME	CHRISTIAN NAME	DATE OF BIRTH	DATED "NEUENGAMME" OF CONTENTS
8	- ✓	56208	Witfliet Gommert	1-10-22	- 1 white wedding ring inset: Veroni 17-6-44, 1 white signet ring marked: VH, 1 white ring, 1 white wrist watch, 2 propelling pencils, 1 fountain pen, 1 propelling pencil 4 colours,
9	- ✓	56212	Boenstra Helte	8-9-20	- 1 white pocket watch with white chain, 1 fountain pen, 2 propelling pencils
10	- ✓ 46	56222	Sandbrink Hermanus	17-3-23	- 1 black rosary, 1 white ring, 1 propelling pencil,
11	- ✓	56960	Ledder Albert	27-2-07	- 1 yellow wedding ring inset: E.P.9-10-29, 1 white wrist watch, 2 cufflinks yellow and white, 1 leather case coat. 1 Fountain pen and 1 propelling pencil,
12	- ✓	56228	Oud Anne	4-9-22	- 1 fountain pen, 1 white signet ring marked: AO, 1 yellow signet ring with stone, 1 white ring w.no.7671, 1 white bracelet
13	- ✓	56215	Klompmaker Jelle	1-10-21	- 1 white wrist watch, 1 yellow signet ring marked JK,
14	DUTCH ✓	56230	Kroeze Frederik J.	13-4-25	- address: Bentstr. 88, Enschede, 1 identity card and another document, 1 white wrist watch, 1 white signet ring marked: FK.
15	- ✓	56213	Jansen Gerardus	8-7-21	- 1 white wedding ring, 1 yellow propelling pencil, 2 fountain pens.
16	- ✓	56214	Diepe Veen Gysbert	2-3-20	- 1 yellow signet ring marked JR, 1 propelling pencil, 1 fountain pen, 1 white ring, 3 Dutch coins.
17	- ✓	56233	Priem Jannus	10-12-25	- 1 propelling pencil, 1 ring white, 5 Dutch coins.
18	- ✓	56220	Sillies Johannes	2-2-20	- 1 yellow wedding ring inset: H.M.31-8-41, 1 fountain pen.
19	- ✓	56223	v.d.Linde Willem	14-7-24	- 1 white wedding ring, 1 propelling pencil.
20	- ✓	57378	van Beem Johannes	9-2-96	- 1 white wrist watch, 1 propelling pencil

1 hat + unkl.

De 'white wedding ring', oftewel de verlofingsring, heb ik inmiddels teruggegeven aan Annie Groen.

Van het NIOD kreeg ik het volgende schokkende formulier: van wie is die handtekening? Wanneer en waar geschreven?

OPGAVE VOOR DE EERLIJST DER NAMEN VAN HEN, DIE VOOR HET VADERLAND ZIJN GEVALLEN

Alle namen in blokletters

No. V 7893

1) Achternaam: V. d. Linde
Voornamen: Willelm
Leeftijd bij overlijden: 20 jaar
Werkelijk beroep: agent politie
Gehuwd? neen
Aantal kinderen: —
Geboorteplaats: Rotterdam
Kerkgenootschap: N.H.
Laatste werkelijke woonplaats: Amsterdam

2) Wijze waarop gevallen den dood heeft gevonden (onderstrepen):

gesneuveld in den oorlog 1940-1945
doodgemarteld in gevangenis
doodgemarteld in concentratiekamp
doodgeschoten door vuurpeleton
op andere wijze ter dood gebracht

gevallen in ondergrondschen strijd
dood door ziekte in gevangenis
dood door ziekte in concentratiekamp
verongelukt bij ontvluchting
anderszins den dood gevonden

3) Indien doodgeschoten of gevangen, om welke reden? als agent van politie geen medewerking willen verlenen aan de grime politie
4) Gevallene is opgepakt te Amsterdam op 16-9-44
Gevallene is overleden te Neuegamme op 9 Dec. 44
5) Naar welk gevangenis en kampen is gevallen gevoerd? Amersfoort, Alkmaar, Neuegamme
6) Wat heeft gevallen in gevangenis of kamp ondervonden? ?

7) Korte levensloop van de(n) gevallen gedurende den oorlog, onder vermelding van illegaal werk, organisatie, beweegredenen en andere bijzonderheden:

Was agent van politie te Amsterdam. Heeft in samenwerking met grime politie werken, hetgeen gunstige werd. Daarna volgde gevangenneming

(eventueel op andere zijde voortzetten)

8) Wat bent U van gevallen (vader, moeder, verloofde, vriend, enz.)? zoon
9) Welke personen kunnen wellicht inlichtingen verschaffen? (met adres):
J. v. d. Linde Nobelstraat 226 Rotterdam W.

Onderteekening en adres

W. v. d. Linde

Nobelstr. 516 A'dam C.

Gaarne wordt foto van gevallen ontvangen (naam en voornamen duidelijk achterop schrijven).

Terugzenden aan Rijksbureau voor Oorlogsdokumentatie, Heerengracht 440, Amsterdam-C.

470

Duidelijk is wél dat oom Wim na de oorlog teruggebracht is naar Nederland.

Zie nevenstaande lijst:

Lijst van naar Nederland teruggebrachte doden.

Mij toegestuurd door 'Vrienden van Neuengamme'

Liste der 40 nach den Niederlanden überführten holländischen Toten

Liste des 40 corps hollandais transférés

Noms et prénoms	Dates de naissance	Ran-gée	Tombes No.	No. d'exh.	
BARTOL	Henri	22- 2-18	II	3	49
BLJKERK	Albert	18-11-19	VI	19	149
BOERLAND	Hermanus	25-12-93	II	22	68
v. d. BORN	Gys	27- 9-07	VII	46	322
BOSCH	Hendrik	2- 2-06	XI	22	482
BRINK	Egbert	11-10-10	III	38	130
DE BRUIN	Willem	26- 3-06	VI	21	251
BUITEMAN	Petrus	20- 2-96	XI	48	508
BUTERS	Martinus	17- 6-22	XI	70	530
CLEVERS	Christian	4-11-22	X	59	547
van DIJK	Hendrik	10-10-94	X	41	455
DOORNBOS	Hendrik	5- 3-22	VIII	31	353
van DORST	Antonius	19- 7-15	VI	13	243
ESSELING <i>lk</i>	Gerardus	7- 2-21	V	41	225
GRUIZINGA	Klaas	13- 3-26	X	23	437
DEN HAAN	Johannes	24- 3-22	III	35	127
HAKVOORT	Pieter	1- 5-86	VI	42	272
van HEUMEN	Willem	3- 8-22	X	62	550
HOEBEN	Wilhelmus	16- 2-02	III	45	137
HULSHOF	Bernardus	26- 9-21	IV	31	169
JONGENELEN	Nicolaas	24- 7-24	IX	21	389
KERKHOF	Johannes	4- 6-99	V	44	228
KRAMER	Douwe	19- 2-97	X	27	441
KRECHTING	Gradus	26- 1-07	XI	29	489
KREUKNIET	Cornelius	7- 9-23	IV	23	161
KUIPERS	Eppo	18- 7-21	VII	16	292

485 187

Noms et prénoms	Dates de naissance	Ran-gées	Tombes No.	No. d'exh.	
DE LANGE	Hendrik	19- 7-21	I	35	35
LEEUWENBURG	Willem	18- 8-12	XI	69	529
v. d. LINDE	Willem	14- 7-24	IX	14	382
MELJER	Jan	22- 7-00	XI	26	486
MIDDELDORP	Willem	17- 7-17	VII	40	316
van NES	Nikolaas	7-10-21	I	29	29
RADEMAKER	Jacques	29- 5-13	XI	46	506
REERINGH	Pieter	11- 6-11	IX	41	409
SERTON	Wilhelmus	19- 7-25	I	4	4
SLAATS	Georg	7- 6-23	III	42	134
VERHOEVEN	Willibrordus	27-10-12	VII	19	195
WAGENAAR	Anderies	28-11-24	I	44	44
ZIJLSTRA	Jan	4- 6-04	IV	38	176
ZUIDVELD	Rijnaard	21- 9-09	XI	6	466

03071080

De 'Vrienden van kamp Neuengamme' hebben me laten weten dat alle doden in kamp Meppen-Versen werden begraven.

De doden in kamp Neuengamme werden gecremeerd en uitgestrooid over de moestuinen van de SS.

Hetgeen dus betekent dat oom Wim wél is teruggebracht naar Nederland en begraven ligt op de Erebegraafplaats.

Oorlogsgravenstichting

Ook deze brief kreeg ik, een vreemde brief uit het politiedossier, zóveel info die ik niet begrijp.....

SPOED

Kerron: Landhuis Heffen

OORLOGSGRAVENSTICHTING
OP DAT ZIJ NIET
 ERRE MOEGEN NIETEN

*was antwoord op of keuring de
 van de formidabel vermelde*

OORLOGSGRAVENSTICHTING
 BESCHERMVROUWE H. M. DE KONINGIN
 ERE-VOORZITTER Z. K. H. PRINS BERNHARD DER NEDERLANDEN

Ditd./w *25-1-1953*

Amsterg-Gravenhage, *22 Januari 1953.*

Gaarne zou ik van U vernemen of het U bekend is waarheen
*Lid. Willems, geb. 14-7-1924 te Rotterdam in Gemeente is ver-
 huwd, en in Tilburg ingetrokken op 20-6-1944 van Rotterdam, adres Wilburgstraat 12,
 Volgens de bij de Stichting berustende gegevens was het
 adres als woonadres in Tilburg metgeen en ten in Oct. 1944 als jongens naar Dld getrans-
 sech van de post werd de brief, aan dat adres verzonden, als "onbestel-
 baar" terug ontvangen.*

*Leids gestuurd als
 waaktmeester Politie*

Kennis van het juiste adres is noodzakelijk om nadere gegevens
 te verkrijgen over een lid der familie, dat gedurende de jaren 1940-1945
 in Duitsland is overleden. *ten einde te weten
 of de inlichting en verzorging van zijn graf in Duitsland
 door de O.L.S. dient te geschieden.*

Voor de Oorlogsgravenstichting,
 De Directeur:
H. Wils

Aan
 Gemeentebestuur van *het Landhuis van Politie*
 Afd. Bevolking *Militair Personeel*
 Tilburg Gemeentehuis AMSTERDAM

Ingekomen: 31 JAN 1953
 Class. 0.8 Nr. 1158

Verhuud naar Benkaplein
 Tel. 883710

ADRES: NIEUWE PARKLAAN 14 - GRAVENHAGE - TELEFOON 553710 - POSTGIRO 101000

Oom Wim is begraven op de Erebegraafplaats in Loenen.

OORLOGSGRAVENSTICHTING

BESCHERMVROUWE H. M. DE KONINGIN
ERE-VOORZITTER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

DOSS. NO.: 'S-GRAVENHAGE, September 1959.

ONDERWERP:

Geachte Heer/~~Mevrouw~~

Zoals U bekend zal zijn, dragen de graven op de Centrale Begraafplaats der Oorlogsgravenstichting te Loenen (op de Veluwe) tot dusverre voorlopige grafnummers.

Nu de volgorde niet meer door bijbegravingen wordt gewijzigd, kon een blijvende nummering worden bewerkstelligd.

Zo draagt het graf van wijlen de Heer W. van der Linde gelegen in vak C , nu het definitieve no. 162

Ten overvloede zij nog vermeld, dat deze wijziging slechts de aanduiding van de ligging betreft, de graven zelf zijn uiteraard op dezelfde plaats gebleven.

Ik meende goed te doen U dit mede te delen, teneinde een eventueel grafbezoek te vergemakkelijken en misverstand te voorkomen.

Hoogachtend,

Directeur.

Waar ook zijn naam op het gedenkteken staat:

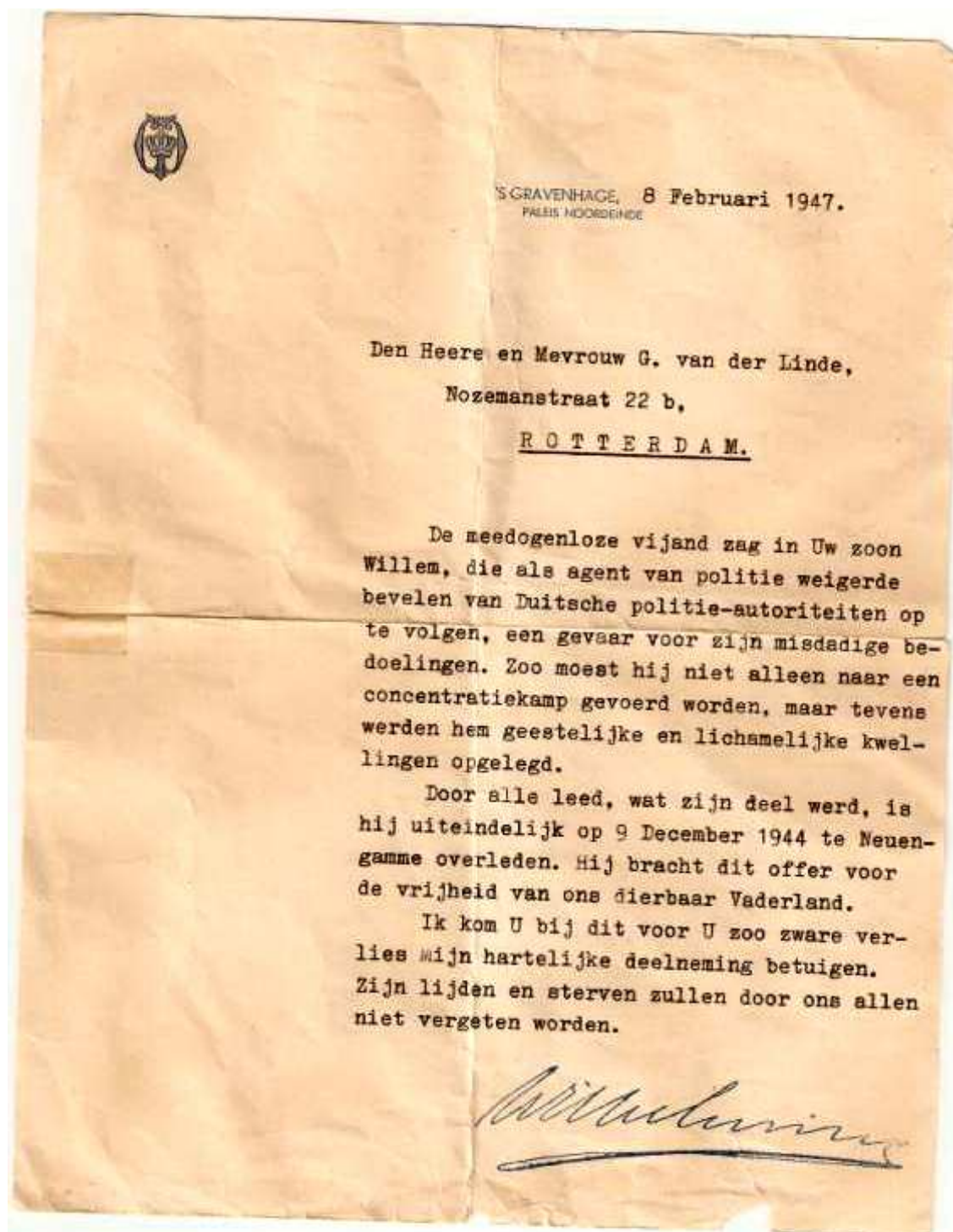
Nederlands ereveld Loenen

Een laatste blijk van een leven dat nooit zó had mogen eindigen

Van koningin Wilhelmina:

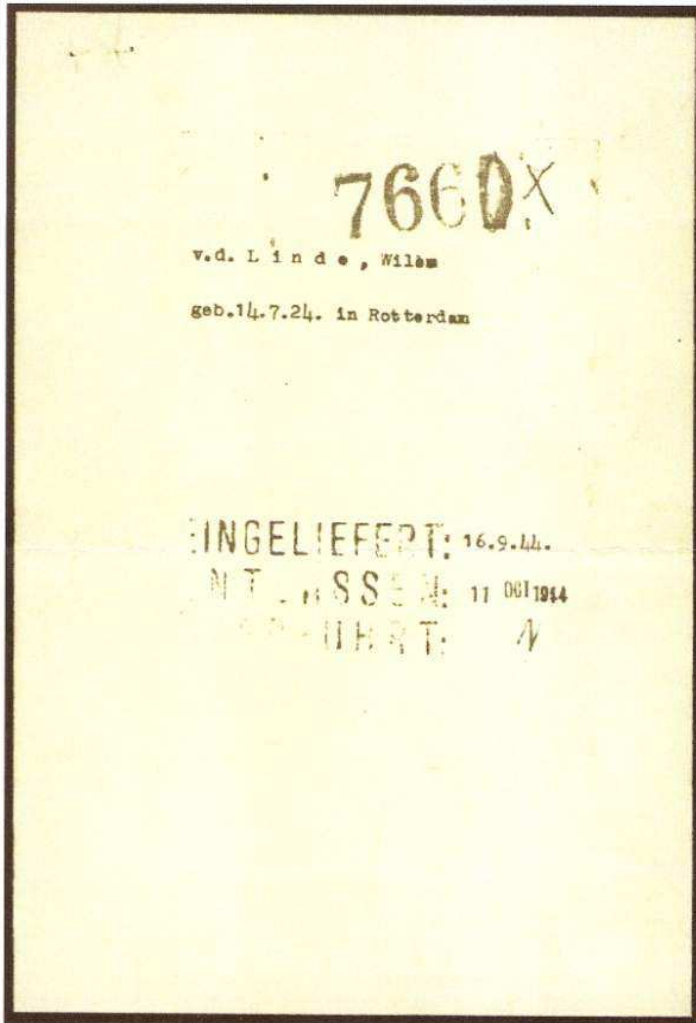
Als blijk van waardering en medeleven ontvingen mijn opa en oma deze brief:

TENSLOTTE:

Hier begon alle ellende mee:
Een heel simpel papiertje met de naam van mijn oom.
Keihard staat er dan onder:

EINGELIEFERT : 16.9.44
ENTLASSEN : 11 Oct 1944
AUSFAHRT : N

Copy of Doc. NO. 5397#1 (1.1.1.2/LEES-LOS/00013269/0004
In conformity with the ITS Archives
transportcard of police transit Camp Amersfoort

Helemaal onderaan staat: Kamp Amersfoort.

Wat die N betekende, weten we helaas allemaal....., Neuengamme

Dank....., héél veel dank!

Allereerst aan Mevrouw **Annie Olthuis-Groen**, de vroegere verloofde van oom Wim. Zij heeft een erg slechte tijd gehad!

Ze was bezig met haar uitzet, ze was verloofd en zou in december 1944 gaan trouwen met oom Wim en in Amsterdam gaan wonen en opeens waren al haar toekomstplannen voorbij!

Alle jaren daarna heeft ze bijna wekelijks mijn oma bezocht tot mijn oma overleed.

Ik vind dat geweldig!!

Mevrouw Olthuis wist nog namen te noemen en had veel meer informatie over collega's van oom Wim dan hier is vermeld.

Ik vond het best naar om haar over oom Wim lastig te vallen, nare herinneringen weer naar boven te halen.

Maar Mevr. Olthuis had daar gelukkig geen moeite mee.

Ik ben u érg dankbaar!

Ook heel veel dank aan **Andries de Lange**.

Hij heeft zóveel uitgezocht over oom Wim en mijn voorouders.

Foto's van de graven van mijn oud- opa en oma en hun stamboom heb ik via hem verkregen.

Ook heeft hij erg veel hulp gegeven bij de lay-out van dit document.

Daarnaast ben ik **Frank van Riet** erg dankbaar.

Met name de informatie over de politietijd van opa Rotterdam is van hem gekomen.

Dan **Gerrit Kobes**, archiefmedewerker in Tilburg.

Hij heeft mij enorm veel informatie gegeven over het Politie Bataljon Tilburg/Eindhoven.

Heel hartelijk dank daarvoor.

Carel Voskuilen, helaas postuum, wil ik dank zeggen voor zijn hulp en steun.

Ik kon met álles bij hem terecht.

Hij was een maatje en ik heb hem énorm gemist bij de rest van dit document.

En tenslotte, **mijn moeder**.

Geweldig wat zij aan oude geboortekaartjes en oude overlijdensberichten heeft bewaard!! En daarnaast natuurlijk alles wat zij nog kon vertellen en de doos met alle papieren van oma Rotterdam over oom Wim die ik, met haar toestemming in dit document mocht gebruiken.

Ma, ik heb, steeds weer, je lastig gevallen met vragen en jij deed dan enorm je best om in je geheugen te graven....., wat je niet altijd even leuk vond.....!

Ik ben je daar heel dankbaar voor!!!

Ede, 25 februari 2013

Opgeschreven door: Annemieke van der Linde.

Auteursrechten : Annemieke van der Linde.